

karkerên hemû welatan û gelên bîndest yekbin!

QÊRÎN

Sal: 2 Hejmar: 6

serbixwebûn ★ demokrasi ★ sosyalizm ★ yekiti

ben,
sadece
halktan biriyim.
ölüyorum umut
icinde.

özgürlük gelsin diye,
ölüyorum asılarak,
ölüyorum
bogazim sıkılarak.

Leyla Kasım'ı Unutmadık

" Tarihte kendini gösteren ilk sınıf çatışması, erkekle kadın arasındaki uzlaşmaz karşıtlığın karı-koca evliliği içerisindeki gelişmesiyle; ve ilk sınıf baskısı da diğeri cinsin erkek cins tarafından baskı altına alınmasıyla düşümdedir." (1)

İş bölümünün bir sonucu olarak toplumun sınıflara, ezenle ezilene, sömürenlerle sömürülenlere ayrılmasıyla, kadın üzerindeki baskı daha da katmerli bir hal aldı. Bir taraftan toplumsal baskı, diğer taraftan ailesel baskı kadının yaşamına ağır bir yük oldu.

Kürdistan gibi sömürge ülkeler de ise, bu durum daha katmerli bir hal alır. Yüz yıllardan beri Kürdistan, bir çok istila ve talana marûz kalmış, sömürgeci güçler tarafından yer altı ve yer üstü zenginlikleri talan edilmiş, dili ve kültürü yok edilmeye çalışılmıştır. Sömürgeci istila ve talanların bir sonucu olarak Kürdistan'da üretim güçlerinin gelişmesi engellenmiş, çağ dışı feodalizm ve aşiretsel yapı binliçli bir şekilde ayakta tutulmaya çalışılmıştır. Kürt dili ve kültürü üzerindeki baskı ve yok etme politikası, halkımızı cahil ve orta çağın karanlık inançlarıyla başbaşa bırakmıştır. Sömürgeci baskı ile insanlık dışı sömürü, halkımızı dayanılmaz zor bir durumla karşı karşıya bırakmıştır.

Hiçte iç açıcı olmayan yukarıdaki tabloda Kürdistan kadınının durumu ise, dahada içler acısıdır; Tüm diğer sömürücü toplumlarda olduğu gibi, Kürdistan'da kadın çifte sömürü ve baskı altındadır. Ayrıca, onlar üzerinde uygulanan Feodal-aşiretsel yapının baskıcı gelenekleri, genellikle okuma yazmadan mahrum olmaları ve hala " başlık parası" ile bir "meta" gibi satın alınmaları, yaşamlarını dayanılmaz

hale getirmiştir.

Tüm bu olumsuzluklar ile, bu acı tablonun gerçek nedenleri kuşkusuz sömürgecilerle, yerli işbirlikçi sınıfların halkımız üzerinde uyguladıkları talan ve sömürü politikasından başka bir şey değildir.

Kuşkusuz Kürdistan sömürge kaldığı müddetçe, Kürdistan halkı ile onun bir parçası olan Kürdistan kadınının bu çilekeş hayatı da devam edecektir. Fakat bunun böyle kalacağı düşünülmez elbet. Zira, Kürdistan halkı yüzyıllardan beri sömürgeci işgal ve talana karşı mücadele ruhunu kaybetmemiştir, sürekli ona karşı mücadele etmiştir. Bu gün de bu mücadele devam ediyor.

Sömürgeci talan ve istilalara karşı verilen ulusal direniş mücadelelerinde Kürdistan kadınının azımsanmayacak bir yeri vardır. Kürdistan kadını yıllardır erkeğiyle omuz omuza mücadele ve rerek bir çok kahramanlık örnekleri göstermiştir.

Kürdistan kadını şimdiye kadar vermiş olduğu mücadele ile, bundan böyle de verilmekte olan Ulusal Demokratik Devrim mücadelesindeki yerini, " şêr şêr e, çî jin çî mêr e " (kadında olsa, erkekte olsa aslan aslandır) Kürt ata sözü net bir biçimde ortaya koymaktadır.

Kürdistan kadınının vermiş olduğu bu mücadele örneklerinden biri de, 13 Mayıs 1974'te Bağdat'ta sömürgeci Baas diktatörleri tarafından idam edilen LEYLA QASIM'dır.

LEYLA QASIM, 11 Mart 1970' de Irak Kürdistan Demokrat Partisine girdi ve Kürdistan Kadınlar Birliğinde çalışmaya başladı. O, sömürgecilere karşı Güney (Irak) Kürdistan'da verilen ulusal direnme hareketinin yılmaz bir savaşçısıydı. O, sömürgecilerin çağ dışı baskı ve zorbalıklarına karşı mücadele verdiği için idam e-

dildi. O, inandığı ulusal kurtuluş mücadelesi için hayatını verdi. Ve ezilen bir halkın mücadelesinde en şerefli mertebeye olan Kürdistan devrim şehitleri kervanına katıldı. Kürdistan'ın diğer şehitleri gibi O'da Kürdistan mücadelesinde ölümsüzleşti.

Sömürgeci, ırkçı Baas diktatörlüğü, LEYLA QASIM'ı idam etmekle, Kürdistan kurtuluş mücadelesini ve onun bir parçası olan Kürdistan kadınının mücadelesini gerileteceğini sanıyordu. Fakat umdukları gibi çıkmadı. LEYLA QASIM'ın mücadelecisi ruhu, Kürdistan kadınları arasında günbe gün yayılarak yüzlerce "Leyla Kasım'ların" Kürdistan ulusal demokratik devrim mücadelesine olan yakınlıklarını bir kat daha artırdı. Kürdistan ulusal-demokratik devrim mücadelesinin idamlarla, katliamlarla önlenemeyeceği bir kez daha ispatlanmış oldu.

O halde, Kürdistan ulusal-demokratik mücadelesinin tüm zorluklara rağmen geliştiği günümüzde, dayanılmaz bir baskı ve sömürü altında olan Kürdistan kadınların bu mücadelede yerlerini alabilmesi için, üzerimize düşen görev ve sorumlulukları yerine getirmeliyiz. Kürdistan kadınının gerçek kurtuluşunun, Kürdistan halkının ulusal ve toplumsal kurtuluşuna bağlı olduğunu kavratmalıyız. Aynı zamanda, Kürdistan ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesine kadınların katılımı olmadan zafere ulaşmak düşünülemez.

O halde; insanın insanı ezmediği, sömürenle sömürülenin olmadığı, bir cinsin diğer bir cinsi ezmediği sosyalizmin gerçek kurtuluş olduğunu emekçi halkımıza kavratalım...

(1) Ailenin özel mülkiyetinin, ve devletin kökeni - F.Engels-s. 90, sol yayınları.

A. HAIG'İN TÜRKİYE GEZİSİ

VE "TÜRK-ABD DOSYASI"!

ABD Dış işleri bakanı Alexander Haig 13-16 Mayıs tarihleri arasında Türkiye'ye bir ziyarette bulundu. Boyalı Türkiye basını bu ziyarete büyük bir yer verdi. Basında Alexander Haig'in kişiliği hakkında ve Türk dostu olduğuna dair bol bol övgüler dizildi. Türk-ABD dostluğu kutlanarak göklere çıkarıldı. ABD emperyalizmine uşaklık zihniyeti ve kölelik hizmetleri; Türkiye halklarına dostluk, karşılıklı yardım, ittifaklar ve karşılıklı çıkarlar politikası olarak sunuldu.

Falkland bunalımı dolayısıyla, İngiltere ile Arjantin arasında başarısızlıkla sonuçlanan uzun bir arabuluculuk diplomasisinde, yorgun düşen Alexander Haig'in Türkiye'de işi neydi? Haig'in gezisi, en başta Türkiye ve Orta-Doğu bölgesindeki son gelişmelerle yakından ilgilidir. Orta-Doğu'daki son gelişmeler, Falkland bunalımı, NATO ittifakı içinde meydana gelen gelişmeler, silahlanma ve benzer sorunlardan dolayı uluslararası durumun gerginleştiği bir ortamda, Türk-ABD görüşmeleri ve Haig'in gezisi üzerinde önemle durulması gereken bir noktadır.

Uluslararası arenada gerginlik politikasının baş savunucusu olan ve ABD emperyalizminin denetimindeki ülkelerde askeri ve faşist diktatörlüklerle otoriter rejimlerin baş destekleyicilerinden biri olan Haig, Türkiye'de; faşist cuntanın karşı karşıya olduğu iç ve dış sorunlarla, Türkiye'nin uluslararası alanda ve bölge düzeyinde bu güne kadar yüklendiği ve bundan böyle yükleneceği yükümlülüklerini görecek ve gelişmeler karşısında alacağı aktif konumunu tespit edecektir.

Belirtmek gerekir ki, uluslararası alanda Türkiye'nin durumu hiç te iç açıcı değildir. Faşist cuntanın içerdeki durumu ve geleceği ise, ABD emperyalizminin üzerinde kaygı ve önemle durduğu bir konudur. Bu nedenle ABD emperyalizmi, faşist cuntanın durumu ve geleceği üzerinde "ince eleyip, sık dokumak" zorundadır. Nele Arjantin cuntasının durumu ve ABD için çıkardığı güçlüklerden sonra...

12 Eylül'den sonra faşist cuntanın sözde sağlamış olduğu "sosyal barış ortamı" son zamanlarda bozulmaya başlamıştır. Faşist cuntanın ekonomiyi, sosyal ve siyasal yapıyı yeniden şekillendirecek yasallaştırma faaliyetleri, kimi sömürgeci, işbirlikçi-tekelci burjuva çevrelerinin politik görüş ve çıkarlarına şu veya bu ölçüde ters düşmektedir. Özünde, işbirlikçi-tekelci burjuvazinin, değişik kanatları arasındaki çelişki ve çıkar çatışmalarından kaynaklanan bazı gelişmeler faşist cunta ve o'nun icraatlarına da yansımakta ve o'nu zor durumda bırakmaktadır.

Faşist cunta, işbirlikçi-tekelci burjuvazinin değişik kanatla-

rının çıkarlarını bu uzlaşma zemini üzerinde nasıl ve ne zamana kadar koruyup sürdürebilir? Cunta yönetimi, işbirlikçi-tekelci burjuvazinin değişik kanatları arasındaki bu uzlaşmayı sürdürüp-sürdürememe konusunda ABD emperyalizmi ve o'nun Dışişleri bakanı Haig'den ne gibi direktifler alacaktır? Bu gezide üzerinde durulacak konulardan biri de bu olacaktır.

Tüm çabalarına rağmen Faşist cunta, devrimci hareketin sonunu getiremedi. Kendisinin tabiriyle "anarşi ve terör yuvalarını" kurutamadı. Bu gerçek, cunta tarafından da bu güne kadar defalarca itiraf edilmiştir. Böylece ABD emperyalizmi, CIA raporlarında belirtilen hedeflerin geçen 20 aylık zamana rağmen cunta tarafından hala aşılamadığını görebilmektedir.

Ekonomik bunalım derinleşerek, devam ediyor. Sosyal huzursuzluk 12 Eylül'den sonra durmamış, aksine yeni boyutları içinde daha da artmıştır. Faşist cunta yönetimi ilk iktidara geldiği gün sahip olduğu toplumsal desteğe bu gün sahip değildir. Belirsiz bir gelecek ve yaşanan bu sessiz sosyal huzursuzluk ortamında Türkiye hala emperyalist Tekellerin sermaye yatırımları için tam güvenilir bir ülke durumuna gelemedi.

Türkiye uluslararası alanda ve özellikle Avrupa kamuoyunun artan baskıları sonucu Avrupa devletleri nezdinde giderek soyutlanıyor. Yunanistan ve Türkiye arasında Kıbrıs, Ege denizi ve Adalar sorunu yüzünden artan gerginlik devam ediyor. Bu gerginlik zaman zaman tehlikeli bir savaş ortamı doğuruyor. Bölgedeki gelişmeler ve bu gelişmelerin ö-

nemli bir parçası olan Kürdistan sorunu, kaygı verici bir yönde seyrediyor. Bölgesel boyutları içinde ele alındıklarında var olan sorunlar, Faşist cunta, Türkiye ve ABD emperyalizmi için çözümlü zorolan ve geleceklerini kârtartan sorunlardır.

Bu çerçevede bakıldığında ABD Dış işleri bakanı Alexander Haig'in Türkiye gezisinin amacı belli olmaktadır. Haklı olarak, Türkiye ve Kürdistan halklarının çıkarlarını düşünen, halklarımızın ka deriyle doğrudan ilgili olan bu gezinin sonuçları üzerinde kafa yoran her yurtsever insan; Alexander Haig'in Türkiye'ye hangi emperyalist amaçlarla geldiğini, sormaktadır. Kuşkusuz, bu görüşmelerde ele alınacak en önemli sorunlar emperyalist ittifaklar politikası içinde Türkiye'nin görevlerinin ve yerinin ne olacağını bir kez daha gözden geçirilmesi olacaktır.

Bu görüşmelerde ele alınacak en önemli konulardan biri de İran-Irak savaşı olacaktır. İran-Irak savaşı bundan 19 ay önce başladığının tam tersi olan bir aşamaya girmiştir. Savaşın başında ABD'nin yüzünü güldüren Sadam Hüseyin yönetimindeki Irak Baas rejimi, bu gün çok zor bir durumdadır. Savaşı kaybetmek üzere olan Saddam Hüseyin iktidarı, içte de, silahlı bir direnme içinde olan devrimci-demokratik güçlerin baskısı altında sadece ayakta kalabilme mücadelesi vermektedir.

Vardığı bu günkü aşamada, İran Irak savaşı, yeni bazı gelişmelere yol açabilir. Bu gelişmeler içinde bu günkü Bağdat iktidarının düşmesi, hesaplanması gereken en yakın olası gelişmelerden biridir. Böyle bir gelişme karşısında en yakından etkilenecek olan Türkiye ve yönetimi faşist cuntadır. Hali hazırda sınır komşuları arasında en güvenilir dostu olan ve Kürdistan Ulusal De-

mokratik mücadelesi karşısında, bölgedeki en büyük müttefiği olan sapık Saddam Hüseyin iktidarının düşmesi, Türkiye açısından önemli sorunlar doğuracaktır. Tabii, böylesi bir durum bölge düzeyinde de bazı gelişmelere yol açabilir. ABD emperyalizminin bu bölgedeki çıkarlarına önemli darbeler indireceği kesin olan bu olası gelişmelere karşı, bu günden alınması gereken önlemlerin alınması ve Türkiye'nin bu alanda rolünün ne olacağını saptanması, emperyalist çevrelerde daha şimdiden üzerinde önemle durulan konulardan biri haline gelmiştir.

Bir bütün olarak Orta-Doğu bölgesinde gerginlik artmaya devam ediyor. Sina'nın boşaltılması ve bundan kaynaklanarak artan İsrail saldırganlığı bölgedeki gergin havayı daha da sertleştirmiştir. Çelişkilerin giderek derinleştiği Orta-Doğu'da, ABD emperyalizmi Türkiye'nin de içinde aktif bir rol oynayacağı ve o'nunla birlikte Orta-Doğu gericiliğine yeni bir yön vermek istiyor. Türkiye'nin bölge gericiliğini birleştirmesi için aktif bir rol oynaması, ABD emperyalizmi ile bu gericilik arasında bir köprü başı olması, emperyalist ittifaklar politikasının önemli bir halkasını oluşturmaktadır.

Askeri alanda ise; Türkiye'nin ABD'nin yeni stratejik " Körfez politikasında" sağlam bir destek ve sağlam bir güç durumuna getirilmesi, ABD-Türkiye Dosyası'nda yer alan en önemli konulardan

Oluşturulan yeni savunma ve askeri ittifaklar politikasının yeni bir halkası olan "NATO'nun görev alanının Türkiye orijini ile Orta-Doğu'ya uzatılması konusu." ise, hedeflenen bir politika olmaktan çıkarılarak hayata geçirilmeye çalışılıyor.

Alexander Haig'in Türkiye gezisinde, üzerinde önemle durulan konulardan bir diğeri de; bölgedeki durum ve ilerici gelişmeler de göz önünde bulundurularak Türkiye'nin yeniden ve sıkı bir şekilde, modern silahlarla donatılması sorunudur. Zira, Türkiye'nin emperyalizm tarafından kendine yüklenen görevleri yerine getirebilmesi için modern ve daha çok silaha ihtiyacı vardır.

Öteden beri, giderek silahlanan ve büyük bir militarist güce sahip olan Türkiye, bölgede, ABD emperyalizmi ve NATO'nun en büyük güvencesidir. 12 Eylül darbesinden sonra ise, faşist cunta iç ve dış düşmanlarına karşı (!) " Vatanın ve Millet'in bütünlüğünü" "son Türk devletinin geleceğini" korumak, ABD'nin ve NATO'nun çıkarlarını ve stratejik hedeflerini korumak için yoğun bir silahlanma çabası içine girmiştir.

Bunca işsizlik, yoksulluk ve derinleşen ekonomik bunalıma rağmen elinde ve avucundaki ekonomik kaynakları da silahlanma ve yeni savaş sanayiisi kurma yönünde kullanmaktadır. ABD ve NATO'cu emperyalist güçler, bölgedeki çıkarlarını korumak için Türkiye'nin silahlanma çabalarını bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da destekleyecek ve o'nu teşvik edeceklerdir.

Kuşkusuz, A. Haig'in Türkiye gezisinde, Türkiye, Kürdistan ve diğer Orta-Doğu halklarının geleceği üzerinde yeni emperyalist planlar yapılacaktır. Ve faşist cunta, kendisine verilen görevleri yerine getirmek için daha da azgınlaşacaktır. CIA tarafından hazırlanıp, önüne konulan programlar doğrultusunda yoluna devam edecek ve halklarımız üzerinde uyguladığı sömürgeci - faşist baskı, zulüm ve katliamlarını daha da yoğunlaştıracaktır.

"DEMOKRASİYE GEÇİŞ" Mİ, "FAŞİZMİN YASALLAŞTIRILMASI" MI?

12 Eylül'den bu yana Kürdistan ve Türkiye halkları sömürgeci, askeri-faşist cuntanın çizmeleri altında inlemektedirler.

Bilindiği gibi, işbirlikçi, tekelci Türk burjuvazisi içine girdiği ekonomik, sosyal ve siyasal bunalım çıkmazından dolayı, ABD'nin de onayını alarak, 12 Eylül-1980'de faşist bir darbe gerçekleştirmişti. Türk tekelci burjuvazisi yasal yollardan bunalımını çözemediği için bu yolu seçenek haline getirmiştir. Zira, ekonomik bunalım ve bununla ilgili olarak geniş halk yığınlarının sefaleti ile Türkiye ve Kürdistan halklarının devrimci muhalefeti öyle bir düzeye gelmişti ki, tekelci burjuvazi, iktidarı mevcut yöntemlerle idare edemez bir hale gelmişti.

O halde, Türk tekelci burjuvazisinin böylesi bir yola başlaması güçlü oluşundan dolayı değil, tam tersine çaresiz ve güçsüzlüğünden dolayıdır. Zira, tekelci burjuvazi mecbur kalmadığı müddetçe, mevcut yöntemlerle sömürüsünü sürdürmeden yanadır. Ancak, bazen işçi sınıfı mücadelesi öyle boyutlanır, toplumsal muhalefet öyle bir gelişme gösterir ki, tekelci burjuvazi için tek çare faşizme baş vurmaktır.

Tüm bu gerçeklere rağmen faşist cunta, iş başına gelişinin nedenlerini halk kitlelerinden itinalı bir şekilde saklamaya çalıştı ve hala çalışmaktadır. "Can ve mal güvenliğini sağlamak, kardeş kavgasını önlemek", kendilerinin planlı bir şekilde tırmandırdıkları "terörü önlemek", "demokrasiyi kurtarmak" v.b. için yönetime geldiklerini söylediler. Fakat faşist cuntanın bu yalan ve demogojileri kısa zamanda ortaya çıktı.

Faşist cunta, "Can ve mal güvenliğini sağlamak" için yöneti-

me geldiklerini söyledikleri halde, "orduya yardım" maskesi altında halkın avucunda kalan son parayı da almaktan başka bir şey yapmadı. Faşist cunta, "terörü önlemek" maskesi altında, terörü kendi kirli elleriyle bizzat artırdı ve meşrulaştırdı. Darağaçlarını yeniden kurdu. İşkence ile yüzlerce ilerici-yurtsever insanımızı katletti. Tüm bu işkenceler yetmiyormuş gibi, hapishaneleri basarak, devrimci hareketin kadrolarına yönelik imhalara girişti. "Silah ve terörist" arama bahanesiyle Türkiye ve özellikle Kürdistan halklarına uygulanan meydan dayakları, işkence ve keyfi öldürmeler günlük yaşamın kopmaz parçaları haline gelmiştir.

Faşist cunta, tekelci burjuvazinin çıkarlarına uygun olarak uyguladığı ekonomik politika ile bunalımların en ağır yükünü başta işçi sınıfı olmak üzere, tüm emekçi halk yığınlarının sırtına yüklemiştir. Para-faiz politikası, orta burjuvaziyi iflasa sürüklemiş, küçük esnaf "Peşin vergi" yüzünden dükkanlarını kapatmak zorunda kalmıştır.

Ayrıca, faşist cuntanın son günlerde yoğun olarak propaganda sınıfı yapıp, ilerici dünya kamuoyunu yanıltmaya yönelik demogojilerinden biri de "demokrasiye dönüş teranesi ile "yeni Anayasa" tekerlemesidir.

Yukarıda kısaca vurgulamaya çalıştığımız faşist cuntanın bu uygulamaları ile bundan böyle yapmak istediğini; hangi sınıfın çıkarlarını savunduğunu, hazırlamakta olduğu "yeni anayasa"nın kimlere hizmet edeceğini ve "demokrasi" den ne anladığını daha net ortaya sermek için, bazı genel doğrulardan hareket ederek konuyu özetlemeye çalışalım.

Emperyalizm ve proleter devrimler çağının bir olgusu olarak

ortaya çıkan faşizm; bir avuç tekelci burjuvazinin hiç bir yasa sınırlı olmayan, burjuva demokratik hak ve özgürlüklere dahi tahammülü olmayan açık terörist diktatörlüğüdür; Finans-kapitalin, yasama, yürütme ve yargı organlarını eline geçirerek, kendisi dışında kalan tüm sınıf ve katmanları en barbar kan dökücü yöntemlerle baskı ve sömürü altına alan bir burjuva diktatörlüğü biçimidir.

Tekelci burjuvazi; içine girdiği ekonomik bunalımdan çıkmak bunun içinde ekonomik bunalımın, ağır yükünü işçi sınıfı ile diğer emekçi halk yığınlarına yüklemek, gelişen toplumsal muhalefeti zor yoluyla bastırmak, bu bunalımları mevcut yasa ve yöntemlerle atlattığı zaman, daha önceleri burjuvazi tarafından hazırlanan ve uygulanan, fakat bu gün onun için engel teşkil eden tüm yasa ve kurumları ortadan kaldırmak için; finans-kapitalin açık, kanlı, terörist diktatörlüğü olan faşizme baş vurmaya zorunda kalır.

Emperyalizme bağlı ülkelerde faşizm, genellikle yukardan aşağıya "askeri-darbe" ler yoluyla iktidara gelir. Ancak şu gerçeği hiç bir zaman unutmamalı ki, emperyalizmin desteği olmadan bu ülkelerde işbirlikçi, tekelci burjuvazi böylesi bir yola baş vurmaz ve iktidarlarını koruyamazlar. Demek ki; işbirlikçi, tekelci burjuvazi ile emperyalist tekelcilerin çıkarları böylesi bir yola başvurmaya zorunlu ve uygun görürse, ancak o zaman, işbirlikçi tekelci burjuvazi faşizme baş vurur.

İster emperyalist ülkelerde, ister bağlı ülkelerde olsun, faşizm iktidara doğru yürürken ve iktidara geldikten sonra, yığınlardan destek alabilmek ve taban toplama bilmek için çeşitli yollara başvurur.

Faşizmin taban toplamak için baş vurduğu en büyük silahlardan biri de, hiç kuşkusuz yalan ve demogojidir. Faşizm özellikle orta tabakaların özel mülkiyet tutkusunu iyi bir biçimde suistimal eder. "Komünizm geliyor", "özel mülkiyetinizi elinizden alacak" yaygarası ile küçük mülk sahiplerini yanına almayı başarır. Lumpen proleterya, işsizler, serseri takımları da faşizme kitle tabanı oluşturan diğer katmanlardır. Demek ki faşizm, toplumun geniş bir kesimini bir avuç, en büyük tekelci burjuvazinin çıkarları için seferber etmeye çalışır.

O halde, faşizme geniş bir kitle tabanı oluşturan orta ve küçük burjuva katmanlarının tekelci burjuvaziye olan uzlaşmaz sınıf çıkarları, faşizmin en zayıf halkasını teşkil eder. Bunun için, yalan ve demogojileriyle aldatılan bu kitle arasında çalışmak, faşizmin yalan ve demogojilerini teşhir etmek ve onları anti-faşist mücadele içine çekmek faşizme karşı verilen mücadelede yakalanması gereken en önemli halkalardan biridir.

Türkiye'de Anayasa ve Meclislerin Dramı

Bilindiği gibi, Türk burjuvazisi, batı Avrupa burjuvazisi gibi iç dinamikleri ile gelişip, kapitalizmin "serbest rekabetçi" dönemini yaşamamıştır. Çünkü, merkezi-feodal bir devlet olan Osmanlı İmparatorluğu, 19. yüzyılın ortalarından itibaren büyük kapitalist devletlerin kışkaçları arasına girmiş, onların yarı-sömürgeci durumuna gelmiştir. Bunun bir sonucu olarak, Osmanlı İmparatorluğunda kapitalizm iç dinamikleriyle değil, dışa bağımlı olarak gelişti. Ortaya çıkan Türk burjuvazisi de, büyük kapitalistlerin ve giderek büyük tekellerin egemenliği altında ve onların kucagında büyüyordu. Dolayısıyla; "serbest rekabetçi dönem"i yaşamayan Türk burjuvazisi, bu döneme tekabül eden burjuva demok-

rasisine de başından beri tahhamül edemiyordu.

Şimdi de, burjuva demokratik bir kurum olan Meclis ve Anayasa çalışmaları konusunda Türk milliyetçilerinin yaptıkları ile günümüze kadar olan dönemin gelişim sürecine göz atalım.

Bilindiği gibi ilk Anayasa 1876 yılında Namık Kemal ve Mithat paşa tarafından yazılan "Kanuni Esasi" dir. 1908 yılında ilan edilen ikinci Meşrutiyet ise "parlamentar düzen"e geçişin ilk adımlarıydı. Daha sonra, İstanbul'un işgalinden hemen öncesine tekabül eden 19 Ocak 1920'de, İstanbul'da bir "Meclisi Mebusan" açıldıysa da, bu Meclis uzun ömürlü olmadı ve 18 Mart 1920'de padişah tarafından dağıtıldı. Hemen ardından 23 Nisan 1920'de Ankara'da, "vatanın istiklâli, yüksek hilâfet ve saltanat makamının kurtuluşu.." nu ifa edecek olan "Büyük Millet Meclisi", "dualar okunup, tek birler getirilerek" açıldı. TBMM, yasama ve yürütme yetkilerini kendisinde topladı. 20 Ocak 1921'de TBMM'nin ilk Anayasası olan "Teşkilâtî Esasiye Kanunu" kabul edildi. "Olağan üstü şartlarda" çıkarılmış ve bir nevi "savaş Anayasası" olan "Teşkilâtî Esasiye kanunu kabul edildi. Bazı değişikliklerle 27 Mayıs 1960 darbesine kadar devletin anayasası olarak kaldı. Bu Anayasa, 1924 Anayasası, Fransız ihtilalinin klasik bazı ilkelerini getirmesine rağmen, ekonomik ve toplumsal haklar konusuna tamamen kapalıydı.

Bunlar yetmiyormuş gibi, Türkiye işçi sınıfı ile Kürdistan halkı için, yeni baskı, yasa ve uygulamaları getirildi; 1925 yılında Şeyh Said isyanından dolayı Türkiye'de ilk defa 25 Şubat 1925'de sıkıyönetim ilan edildi. Tüm askeri baskı ve yok etme eylemlerine ek olarak, 4 Mart 1925'de "Tahriri Sükûn Kanunu" da çıkarıldı. Ayrıca; Diyarbakır'da kurulan "İstiklal Mahkemeleri" ile, Kürt halkından bir çok insan

ağır cezalara çarptırılırken 29 kişi için de idam kararı verildi, (27 Haziran 1925)... Yine 1925 yılında işçi sınıfının birlik, dayanışma ve mücadele günü olan 1 Mayıs, "Bahar Bayramı" olarak değiştirildi. 1934 yılında kişi güvenliğini ortadan kaldıran "Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu" çıkarıldı. Aynı yıl, faşist İtalya çalışma yasalarından yararlanılarak hazırlanan "İş Kanunu" ile sendika kurma, toplu sözleşmeler düzenleme ve grev hakları yasaklandı....vd.

1945'lere kadar "tek parti, tek şef" ve burjuvaziye hizmet eden 24 Anayasası, bu tarihten sonra "çok partili dönemin" yükü altına girdi. 1950'ler de iktidara gelen Demokrat partisi, ABD emperyalisteliyle ilişkileri geliştirdi. ABD emperyalistlerinin "yardımları" ile, Komprador burjuvazi palazlandırılarak; işbirlikçi, tekelci burjuvazi yaratılmaya başlandı. İşbirlikçi-tekellilik girişimi, özellikle orta ve küçük burjuvaziyi büyük bir çöküntüye sürükliyordu. Buna ek olarak, işçi sınıfı ile muhalefette kalan burjuvazinin diğer bir kanadı olan CHP üzerinde olan baskılar artmaya başladı. Bu baskı ve uygulamalara bir tepki olarak muhalefet de geliyordu ve özellikle 1960'lara doğru yer yer halkın diğer tabakalarının da katıldığı öğrenci olayları da patlak vermeye başladı.

Derken; orta ve küçük burjuvazinin tepkisinin bir sonucu olarak 27 Mayıs darbesi gerçekleşti.

27 Mayıs darbesini gerçekleştiren "Milli Birlik Komitesi";

"Demokrasinin içine düştüğü buhran ve son müessir hadiseler dolayısıyla ve kardeş kavgasına meydan vermemek maksadı ile, Türk silahlı kuvvetleri memleketin yönetimine el koymuştur." Ve en kısa zamanda seçimlere geçilip, yönetimi sivil hükümete devredeceklerini belirtti. Ayrıca, NATO, CENETOP'a bağlılıklarını bildirdi...

Geniş emekçi yığınları için bazı hak ve özgürlükleri de içeren yeni Anayasa, 9 Temmuz 1961 'de halk oyuna sunulurken kabul edildi. 15 ekim 1961'de genel seçimlere gidildi. Hiç bir siyasi parti salt çoğunluğu sağlayamadı. Seçimler yapıldığı halde ordu hala işin içinden çekilmemişti; Bir yandan Cemal Gürsel'in Cumhurbaşkanlığının garantilenmesi, diğer yandan "Millî Birlik Komitesi"dişında, fakat ordu içinde oluşturulan "Silahlı Kuvvetler Birliği" daha işin peşini bırakmamıştı; Talat Aydemir, 22 şubat 1962 ve 21 mayıs 1963 tarihlerinde iki başarısız darbe girişiminde bulundu...

1961 Anayasasının nisbi de olsa getirdiği demokratik hak ve özgürlükler, Türkiye ve Kürdistan devrimci hareketlerinin gelişmesine daha fazla olanak verdi.

1970'lere yaklaşıldığında işbirlikçi, tekelci burjuvazi büyük bir bunalım içine girmiş, Türkiye ve Kürdistan'da devrimci hareket boyutlanmış, işçi grevleri ve miting'ler alabildiğine yaygınlık kazanmıştı. İşbirlikçi Türk tekelci burjuvazisi mevcut yasa ve yöntemlerle sorunlara çözüm getiremediğinden, 12 mart 1971 askeri-faşist darbesini gerçekleştirdi. "Bol" gelen Anayasa daraltıldı. Türkiye ve Kürdistan halkları üzerinde baskı ve açık terör alabildiğine arttı. Ekonomik bunalımın ağır yükü, emekçi sınıf ve tabakalara yükledi, açlık ve sefalet arttı.

Fakat tüm bu baskı ve uygulamalara rağmen; tekelci burjuvazi arasındaki çelişkiler, geniş halk kitlelerinin tepkisi ve dış koşulların da etkisi sonucu, faşizm kurumlaşmadan geri çekilmek zorunda kaldı ve 1973'de seçimlere gidildi.

12 Mart faşist darbesi, Türkiye ve Kürdistan devrimci hareketine darbe vurmasına rağmen ortadan kaldıramadı. Nitekim; 1973'lerden sonra, devrimci hareket eskiye nazaran daha da güçlendi. Di-

ğer yandan geçici bir nefes alınmasına rağmen; tekelci burjuvazi ekonomik bunalımı çözemedi ve kapitalizmin kaçınılmaz bir iç olgusu olan ekonomik bunalım tekrar artmaya başladı.

Bu durum, işbirlikçi, Türk tekelci burjuvazisini tekrar zor durumda bıraktı. Ve yukarıda kısaca değindiğimiz nedenlerden dolayı, işbirlikçi, tekelci burjuvazi 12 Eylül faşist darbesine baş vurdu.

Faşist Cuntanın 'Danışma meclisi' ve 'Demokrasiye dönüş' Demogojisi

Faşist cunta, içerde emekçi halkın tepkisini yumşatmak dışarda ilerici kamuoyunu yanıltmak için, son günlerde tüm dikkatleri "demokrasiye dönüş" nakaratı ile "Yeni Anayasa" çalışmalarına çekmek istemektedir.

Faşist cunta bu amaçla; Valilerin gösterdiği adaylar arasından seçilenler ile, kendilerinin direkt olarak seçtiği 40 üyeyide katarak bir "Danışma Meclisi" oluşturdu. Bu Meclise, "Yeni Anayasayı", "siyasal partiler kanunu" ile "seçimler Kanunu"nu vb. yapma görevini verdi. Hazırlanacak olan bu kanun ve tasarıların onaylanıp onaylanmaması ise, faşist cunta'nın karar vereceği bir şeydir. Görünen odur ki, faşist cunta, anti-demokratik olarak seçilen bu sadık uşaklarına, dahi tam güvenmemektedir.

Özcesi, faşist cunta'nın hazırladığı yasalar, yalnızca bir avuç işbirlikçi, tekelci burjuvazinin çıkarlarına hizmet etmek ve faşist iktidarlarına "yasal" kılıflar hazırlamak içindir. O halde; faşist cuntanın hazırladığı yasalar olsun, tüm diğer uygulamaları olsun, Türkiye ve Kürdistan emekçi sınıf ve katmanlar için çağ dışı sömürü, baskı ve sindirmeden başka bir şey değildir.

Faşist cunta, "Türkiye'nin huzura, sevgiye ve beraberliğe ihtiyacı var. Oysa siyasi tartışmalar gerginliği artırmaktadır" gerekçesiyle, sözde halkı "demok-

ratik" bir biçimde idare edecek olan "Yeni Anayasa" üzerinde tartışma ve eleştirme "hakkı" nı değil geniş halk kesimine, faşist cuntayı destekleyen burjuva çevrelerine dahi tanımaktan çekinmektedir. Böylece Anayasa hazırlandıktan sonra, sözde halk oyununa sunulup onaylanacakmış (!) yani, faşist cunta halkın, hakkında hiç bir malumatı olmadığı bir metne, zorla ve baskı altında "evet" demesini sağlamaya çalışacaktır. Böylece faşist cuntanın ne kadar "demokrasi" düşkünü ve uygulamak istediği "demokrasi ile Anayasa"nın ne kadar "demokratik" olduğu tartışmaya yer vermeyecek biçimde kendini ortaya sermektedir.

Ancak tüm yasaklama ve önlemlere rağmen, son günlerde faşist cuntayı destekleyen kesimler arasında dahi "Yeni Anayasa"ya eleştiriler gelmeye başladı. Sınırlı da olsa bu eleştirilerin bir kısmı basına da yansıdı. Demek ki, faşist cuntayı destekleyip alkış tutanların bir kısmı, bu uygulamaların bazılarını çekingen bir tavırla da olsa, aşırı bulmaktadır.

Örneğin, "Anayasa komisyonu Başkanı Orhan Aldıkaçtı'nın Anadolu Ajansına verdiği demeçten "Cumhurbaşkanı" na olaganüstü hal ilanı ve meclisi feshetki lerinin "tanıtacağı anlaşılmaktadır... Bizce meclisin feshini Başbakan'ın teklifi olmadan, tek başına Cumhurbaşkanı'nın insiyatifine bırakmak, tehlikeli bir netice doğurabilir.... Aldıkaçtı'nın beyanından olagan üstü hâl ilanı "Roma usulü diktatörlük demektir" Basından bir kaç "inci" daha alıp konuyu bağlamaya çalışalım.

"Bir çok hadiseyi, 52 numaralı karar müvacehesin'de, eleştirmekten kaçınıyoruz. Tabii bu konularda kalem oynatmamamız, her şeyi tasvip ettiğimiz mânâsına gelemez... " Meselâ mahkumiyet almamış politikacıların, siyasetten men edilmelerini uzun uzadıya, gerekleriyle eleştire bilirmiyiz ?

(Dev. Say. 9'da)

Ismail Beşikçi'ye yeniden 10 Yıl Ceza Verildi...

Sömürgeci-faşist mahkemelerde yargılanan bilim adamı, yazar İsmail Beşikçi'ye yeniden on yıl hapis cezası verildi. İsmail Beşikçi, İsveç Yazarlar Sendikası Başkanı olan bayan Mousse Boulanger'e cezaevinden yazdığı bir mektuptan dolayı yargılanıyordu.

Ismail Beşikçi, "Bilim Yöntemi Türkiye'deki uygulama 2/ Türk tarih tezi Güneş-Dil Teorisi ve Kürt sorunu" adlı bilimsel araştırmasından dolayı üç yıl hüküm giymiş ve 12 Nisan 1981'de cezasını tamamladıktan sonra Adapazarı-Kaynarca cezaevinden tahliye edilmişti.

Adı geçen mektubu İsmail Beşikçi bu cezaevinde yazmıştır. Tahliye edildiğinde, bu mektuba ve Beşikçi'nin içerdeyken hazırlanmış olduğu bazı notlara cezaevi yönetimi tarafından el konulmuştur. Gölcük Donanma ve Sıkıyönetim Komutanlığı ele geçen mektup ve diğer çalışma notları hakkında dava açmış, Beşikçi 19 Haziran 1981'de tekrar gözaltına alınmıştır. Ankara'da 42 gün gözaltında kaldıktan sonra Kocaeli-Seymen cezaevine nakledilmiştir. On yıl mahkumiyetle sonuçlanan dava 20 Ekim 1981'de başlamış, 23 Mart 1982'de sonuçlanmıştır.

Ismail Beşikçi, devrimci bir bilim adamı olarak bu güne kadar bir çok araştırma yapmıştır. Türkiye'de tabu olan konularda ilk olarak ciddi bir biçimde yaklaşımlarda bulunan devrimci bilim adamlarından biridir. 1970' den önce, Erzurum Atatürk Üniversitesinde öğretim üyesi iken doktora tezi olarak hazırladığı "Alkan Aşireti" üzerindeki sosyolojik araştırmalarından yola çıkarak ortaya koyduğu "Doğu Ana-

olu'nun Düzeni/ Sosyo- Ekonomik ve Etnik temeller" adlı bölgesel çalışmasıyla sömürgeci güçlerin oldukça dikkatini çekmiştir. Bu çalışmasıyla, "resmi bilim" çevrelerinde "Doğu Anadolu Bölgesi" olarak adlandırılan Kürdistan'ın sosyo-ekonomik durumunu ve bunun temelinde yatan Kürt Ulusal sorununu ortaya koymaya çalıştı. Sorunun "resmi bilim merkezleri" olan Üniversiteler de dahil olmak üzere bir çok çevrede tartışılabilir bir sorun haline getirilmesinde büyük katkısı oldu. O dönemlerde basın-yayın, Üniversite ve aydın çevrelerde, değil bu işin bilimini yapmak, Kürt ve Kürdistan kelimelerini kullanmak bile büyük bir cesaret işiydi. Yaptığı bilimsel ve devrimci çalışmalarından dolayı 12 Mart 1971'de İsmail Beşikçi de diğer ilerici, demokrat yazar, çizer, aydın ve bilim adamları gibi büyük baskılar gördü, hapishanelerde çile çekti.

Cezaevinden çıktıktan sonra Üniversitedeki görevine bir daha dönemedi ve tüm yetkileri elinden alındı. Bilimsel çalışmalarına; ırkçı, sömürgeci bir ideoloji olan Kemalizmin gerçek yüzünü ortaya koymak, Kürt ulusal sorununu çeşitli yönleriyle araştırmak, bilimsel çalışmanın yöntem ve ilkelerini saptama çabalarıyla yeniden başladı. T.C Devletine para karşılığı ideoloji üreten "resmi bilim" çevrelerine ve Kürt Ulusal sorunu karşısında sömürgeci burjuvazileriyle kolkola yürüyen sözde "devrimci" gerçekle birer "sosyal şoven" olan çevrelere karşı aktif bir mücadelenin içine girdi. Bu yüzden; bir yandan sömürgeci devletin takibatlarına, baskı, tehdit ve cezai müeyyidlerine maruz kalırken diğer yandan da sömürgeciliğin

bilinçli savunucuları olan ırkçı şoven yazar-çizer ve sözde aydın çevrenin ihbar, hakaret ve baskılarına hedef oldu.

Tüm baskı ve engellemelerine rağmen, sömürgeci-faşist güçler o'nu bilimsel çalışmalarından ve "bilimden taviz verilmez" ilkesine olan bağlılığından alı koymadılar. Çağdaş ve devrimci bir bilim adamı olan İsmail Beşikçi içinde bulunduğu toplumu yorumlamanın yetmediğini, o'nu değiştirmek, dönüştürmek gerektiğini iyi bilen bir kişi olarak da üzerine düşeni yapmaktan geri kalmadı. Türk kökenli bir bilim adamı olarak, Kürt ve Kürdistan kelimelerinin yasak olduğu bir ortamda bunun bilimini yapmış ve gelişen Kürdistan Ulusal Demokratik mücadelesinde kalemiyle, bilimsel araştırmalarıyla aktif olarak yerini almıştır. Kürt Ulusal sorununu yazılarıyla Türkiye'de ve Uluslararası alanda çeşitli düzeylerde dile getirmeye çalışmıştır. En son olarak İsveç Yazarlar Sendikası Başkanı bayan Mousse Boulanger'e yazdığı mektubunda da, sorunun kendisinin yargılanması ve kişisel ola-

rak ceza almış olması sorunu olmadığını, özünde; "Bütün bunlar sorunun, bir yazarın özgürlüğü olmaktan çok öte duran bir sorun olduğunu göstermektedir. Sorun Kürt halkı'nın özgürlüğü sorunudur. Ve bugün Kürdistan Ortadoğu nun ortasında, ulusal ve demokratik bütün hakları gasbedilmiş, bölünmüş ve parçalanmış devletlerarası bir sömürgeci Kürdistan ulusu dikenli tellerle ve mayın tarlaları ile parçalanmış, birbirinden kopartılmaya çalışılan bir ulustur. Bu durumda Kürdistan'ın statüsü sömürgeci devletten bile aşağıdadır. Çünkü, Türkiye'de Kürt Ulusu'nun varlığı bile kabul edil-

me(me)ktedir. Kürtler, Türkiye'de Türkleştikleri oranda, Kürtlüklerini reddettikleri oranda kamu haklarından yararlanırlar. Aksi halde baskı, zulüm, zindan" diyerek, sömürgeci güçlerin zindanlarında bile bu kavgasını sürdürmüşür.

Egemen sınıflar tarihin her döneminde çıkarlarına hizmet etmediği taktirde, bilime, bilimsel gerçeklere müsamahasız davranmış bilim adamlarına karşı en sert tedbirler almış ve onları acımasızca cezalandırmışlardır. Bilimi ve bilim adamlarını daima kendi emürü ve egemenlikleri için kullanmak ve sınıf egemenliklerinin bir aracı haline getirmek istemişlerdir. Bu amaca hizmet etmedikçe de, ne bilimin uygulama alanı bulmasına, ne de bilim adamlarının serbestçe çalışmalarına, fırsat ve olanak vermemişlerdir.

Sömürgeci Türk egemen sınıflarına gelince; onlar kadar bilimsel çalışma ve bilim adamlarına baskı yapan, engeller koyan az bilim düşmanı egemen güç vardır günümüzde. Dünya üzerinde Kürt Ulusal varlığını bile kabul etmeyen sömürgeci Türk egemen sınıfları, gelişen Kürdistan Ulusal Demokratik mücadelesi karşısında adeta çılgına dönmekte ve her geçen gün daha da saldırganlaşmaktadır. Kürt ve Kürdistan kelimelerini kullanan yazarlar, aydınlar, bilim adamları vb. sert bir şekilde cezalandırılmaktadırlar.

İsmail Beşikçi kuşkusuz bir eylem adamı değildir. Zaten sömürgeciler de o'nu bir eylem adamı olarak yargılamıyorlar. O'nun şahsında bir halkın tarihsel varlığını, bu halkın varlık gerçeğini varoluşunun doğal bir sonucu olan Ulusal-demokratik hak ve mücadelesini yargılıyorlar. Bir bilim adamı olarak O'nun, bu tarihsel olgu karşısında takındığı

bilimsel tavrı yargılanıyor. Kürdistan sorunu ve Kürt Ulusu yargılanıyor. Ve daha yüzlerce, binlerce aydın, yazar, bilim adamı yargılanacak. Ve kuşkusuz, tarihin her döneminde olduğu gibi bu gün de, egemen sınıflar ve onların bir parçası olan sömürgeci - faşist Türk egemen sınıfları; içinde bulunduğu toplumu, dünyayı ve yaşamı bilimsel düşünceler ışığında yorumlayan, değiştirmek, dönüştürmek isteyen devrimci bilim adamlarını, yazarları, aydınları vb. yargılayacak, zindanlara

koyacak ve hatta onları fiziki olarak yokedecektir. Ancak, onların ilkeleştirdiği bilimsel gerçekleri, şimdiye kadar olduğu gibi, bundan böyle de yokedemeyenler. Gerçek devrimci aydınların, yazarların-çizerlerin, sanatçıların ve bilim adamlarının görevi en zor koşullarda, en ağır baskı ve ceza dönemlerinde bile işçi sınıfının, ezilen emekçi yığınlarının ve baskı altındaki ulusların yanında yer almaktır. Düşünceleriyle, sanatlarıyla onların mücadelesine ışık tutmak zorundadırlar. Bu yolda, bilim adamı olarak İsmail Beşikçi'nin tavrı gerçek bir aydının, devrimci bir bilim adamının tavrıdır. Bu günkü ortamda bütün gerçek aydınların, bilim adamlarının, sanatçıların tavrı böyle olmalıdır.

Türkiye ve Kürdistan halklarının bu gün, her zamankinden daha fazla İsmail Beşikçi gibi bilim adamlarına, aydınlara ihtiyaçları vardır. Sayıları az, fakat değerleri büyük; halklarına ve çağa karşı devrimci sorumluluklarını yerine getiren bu insanlara yönelen barbarca saldırılardan, onları korumak, onlara sahip çıkmak tüm yurtsever insanların görevidir. Faşist cuntanın zulüm ve baskılarına karşı yiğitçe direnen, mücadelede geri kalmayan bu insanlar her zaman ve her yerde maddi ve manevi olarak desteklenmelidirler. Bizi bekleyen görevlerden biri de bu olmalıdır.

"DEMOKRASIYE GEÇİŞ" Mİ

(Say.7'den dev.)

" Anayasada yer alacağı söylenen Konseyin yetkilerini tartışabiliyormuz ?" Serbest tartışma düzeni diye tarif edilen demokrasiye, daha ilk andan yanlış adım atmıyormuz ?

" Sağlam bir demokrasinin kapalı kapılar ardından kurulamaya çağı kanaatindeyiz..." (3 Mayıs Tercüman, Anayasayı Tartışalım)

Yazımızın sınırlı çerçevesi içinde konuyu daha fazla uzatmaya gerek görmüyoruz. Nazlı hanım dahi "kapalı kapılar ardında sağlam bir demokrasinin kurulamaya çağını" söylüyorsa, bu günkü faşist cunta'nın kurmak istediği "demokrasi"nin nemenem bir şey olduğu net bir biçimde ortaya çıkıyor.

Zaten cunta'nın yaptığı şey ; " demokrasiye geçiş" değil, faşizme "yasal" bir görünüm kazandırma, çabalarından başka bir şey değildir. Nisbi bazı demokratik hak ve özgürlükleri tanıyan bir Anayasaya tahhamülü olmayan ve onu rafa kaldıranlardan daha fazla bir şey beklemekte ham hayalden öte bir şey olmaz.

Demek ki; faşist cunta'nın "demokrasiye dönüş" ve "Anayasa" çalışmaları, bir avuç sömürgeci işbirlikçi, Türk tekelci burjuvazisinin çıkarlarını savunan bir "demokrasi"yi kurma çabalarıdır. Faşist cunta'nın "demokrasi" anlayışı, emekçi sınıf ve tabakalar ile, anti-faşist tüm güçler üzerinde dizginlenmemiş, bir terör ve diktatörlükten başka bir şey değildir.

Kapalı kapılar ardından bir avuç emperyalist ve uşak ruhlu güruhun hazırladığı Anayasa, demokratik bir Anayasa olamaz.

O halde, faşist cuntanın anti demokratik Anayasasının gerçek niteliğini halk kitlelerine kaynatalım. Faşist cunta'nın, "demokrasiye geçiş" ve "Yeni Anayasa" demogojisinin, faşizmin kurumlaştırılmasından öte bir şey olmadığını teşhir edelim.

8 Mayıs eylemi ve çıkaracağımız dersler

Türkiye'de sömürgeci, askeri-faşist cuntanın yönetime el koymasından günümüze kadar 20 ay'ı aşkın bir zaman geçti. Bu süre içinde cunta, önüne koyduğu hedeflerin üzerine süratle gitti. Ara sıra sıkıntılı dönemler yaşamasına rağmen, cunta, bu dönem de başarılı olmuştur. Uzun dönemli düşünüldüğünde faşist generallerin içinde buldukları bu avantajlı durumun onların aleyhine döneceği kesindir.

Sömürgeci, askeri-faşist cunta yönetimi gaspettiği dönemde bir konuya sık sık değiniyordu; "Biz ülkeyi komünistlerden ve bölücülerden arındırmak için yönetime geldik..." Bu komünist ve bölücüler Kürdistan ve Türkiye'deki, Ulusal ve Sosyal toplumsal muhalefetin dolaylı ve dolaysız unsurlarıydılar ve hala da öyledirler. Cunta böylece önüne koymuş olduğu hedeflerden birini açıklıyordu; Kürdistan ve Türkiye'de var olan ve son yıllarda büyük bir ivmeyle gelişmesini devam ettiren devrimci-demokratik potansiyeli parçalamak ve yok etmek...

Sömürgeci, askeri-faşist diktatörlük bu amacına ulaşabilmek için tüm hızıyla saldırıyor. İşkenceler, idam sehpaları, Kürdistan halkına karşı sık sık uygulanmak istenen imha mekanizması, en hızlı bir şekilde çalıştırılıyor. Faşist generaller bu yaptıklarıyla toplumsal muhalefetin kökünü kurutamadıklarını kendileri de çok iyi biliyorlar. Durumun bir gün yeniden onların aleyhine döneceğinden hareketle "Terör odaklarının henüz kökünü getiremedik" diyerek, devrimci toplumsal muhalefetin henüz var olduğunu ve bundan öcü gibi korktuklarını açıklıkla ifade ediyorlar.

Türkiye ve Kürdistan'daki devrimci muhalefet ise; 12 Eylül 80 faşist darbesinin kendilerini ya kaladığı gaflet uykusundan uyanmak ve yeniden toparlanmak çaba-

sı içindedirler. Bu çabalarını salt olarak mücadelenin odağı olan Türkiye ve Kürdistan'da değil, aynı zamanda yurt dışında da sürdürülmektedir. Yurt dışında ve özellikle de Avrupa'da demokratik platformda, ülkelerindeki mücadeleye destek olma çabasını güden Kürdistan ve Türkiye'li demokratik örgütler son dönemlerde bu çabalarını nihayet pratikleştirmeyi başarabilmişlerdir.

8 Mayıs 1982 günü F. Almanya'nın Duisburg şehrinde; İdamları, işkenceleri ve Kürdistan'daki soykırım eylemlerini protesto miting ve yürüyüşüne, HK, Partizan, DHB v.b. dışında bütün Kürdistanlı ve Türkiye'li devrimci, demokratik örgütler katıldı. Bu eylemle birlikte tüm Kürdistanlı ve Türkiye'li demokratik örgütler, Avrupa'da olsa bile, bir adım ileri atarak; aşağıdaki müştereklerde tüm devrimci, demokratik örgütlerin bir araya gelebileceğini ve geldikleri zaman da büyük bir potansiyel oluşturarak, ilerici kamuoyunun dikkatini ülke sorunlarına çekebileceklerini somut olarak yaşamışlardır. İki Ülke demokratik örgütlerinin bu denli geniş bir platformda ger-

çekleştirdikleri bu eylemin; Kürdistan ve Türkiye halklarının çıkarlarına uygun, sömürgeci - faşist cellatların işkence ve hapishanelerinde yititçe direnen devrimci militanlarla büyük bir dayanışma mahiyeti taşıdığı bir gerçektir. Diğer taraftan bu eylem, sömürgeci, askeri-faşistlere ve onların ahababaları emperyalistlere bir daha göstermiştir ki, halklarımız baskı düzenlerine büyük bir nefret duyuyorlar.

Eylemin olumlu ve olumsuz yönlerini detaylarıyla ele almadan eylemin nasıl gerçekleştiğini ve gerçekleşme süreci içindeki bazı gelişmeleri kısaca anlatmayı gerekli görüyoruz.

Sömürgeci, askeri-faşist diktatörlüğün, yönetimi ele geçirdiği günden şimdiye kadar; Ülkelerimizde idam, işkence, katliam ve her türlü insanlık dışı baskı ve sömürünün günlük yaşamın kopmaz bir parçası haline geldiğini daha önce de belirtmiştik. Bu baskıların bir sonucu olarak, faşist cunta ve mahkemeleri kendi istek ve arzularına göre, işkence altında zorla imzalatılan sahte ifadelerle bir çok devrimci, yurtsever insana ölüm cezası verme-

sistemleştirmek için çaba sarf ediyorlar. Cunta bu ilerici insanları asarken, arada bir de, "eskimiş, pili bitmiş" bir kaç faşist'i idam ederek, ilerici dünya kamuoyuna ne denli "adil" bir yönetim olduğunu kanıtlamak sevdasındadır. Fakat faşist cunta yönetimi, saldırısının esas amacının; devrimci-demokratik kişi ve kuruluşları yok etmek olduğunu saklayacak bir durumda değildir. Nitekim, en son olarakda üç TKEP'li devrimcinin birden katledilmeleri cuntanın esas yüzünü tam anlamıyla açığa çıkarmaya yetmiştir.

Bu üç devrimcinin idamlarının infazından sonra, Birlik Yolu ve Cephe'den arkadaşlar; hem üç arkadaşlarının idamını, hem de genel olarak Türkiye ve Kürdistan'daki idamları protesto etmek için hemen bütün örgütlere birer çağrı yaptılar. Çağrıda; faşist cuntanın şimdiye kadarki icraatlarına değinildikten sonra, konuların daha kapsamlı bir şekilde konuşulabilmesi için örgütler bir toplantıya davet ediliyorlardı. Biz KOÇ-KAK olarak, ilk iki toplantıya, o dönemde yoğun olan Newroz çalışmalarımızdan dolayı katılamadık. Daha sonraki toplantılara ise periyodik olarak katılıp, eylemin gerçekleşmesi için elimizden gelen çabayı sarfettik.

Bizim katılmadığımız toplantıların ikincisinde, HK toplantıyı terkederek, Duisburg eylemini protesto mahiyetinde, aynı gün ikinci bir eylemi koyacakları doğrultusunda tavrı takınımışlar. HK'nın bu tavrı, tek kelimeyle eylemi sabote etmek anlamındadır. Şimdiye kadar en fazla birlik yanlısı olduğunu iddia eden HK'liler, toplantılarda; "Biz bazı küçük burjuva gurupları saflarımıza çekmek için buraya geldik" diyerek esas niyetlerini açığa vurmuşlardır. Eylemi bölüp, parçalamak için sürekli çaba gösteren HK'liler bu çabalarında başarılı olamayınca da toplantıları terk edip, en azından "8 Mayıs'ta F.Almanya'da iki yürüyüş yapıldı" detirtebilmek için, Köln'de bir eylem koymuşlardır. Koy-

dukları eyleme istedikleri şeyi elde etmişlerdir? başkasını bilmeyiz ama, bize göre değil. Bu nu anlamak için eylemden sonraki ilerici basını takip etmek yeterlidir.

HK, bir taraftan bu tavrıyla, ortak eylemleri bölüp, parçalamaya niyetinde olduğunu açıklarken, diğer taraftan da Duisburg eyleminin propağandasının Köln ve çevresinde yapılamayacağını(!) belirttik, Duisburg yürüyüşünün Köln'de afişlemesini yapan guruplara saldırarak tatsız olayların çıkmasına bizzat neden olmuştur. Bir dönemler Türkiye'yi parselleyenler, şimdi de F. Almanya'yı parsellemeye başladılar herhalde. Köln'de "Duisburg eyleminin afişlemesini yaptırmayız, burada biz eylem koyuyoruz" demek başka hangi anlamda yorumlanır ki?... Bizce geçmişteki sakat anlayışların günümüzdeki kalıntılarıdır bu tür davranışlar. Bu tür anlayışları bırakarak, yabancı düşmanlığının had safhaya ulaştığı F.Almanya'da daha fazla olumsuzluklara ön ayak olmamak gereklidir. Biz bu tür saldırıların, ilerici, demokratik örgütlerin ve özellikle halklarımızın zararına olduğunu söylüyor, HK'nın bu tavrının, Duisburg eylemine yönelik olduğunu hatırlatarak, bu tavrı kınadığımızı belirtelim.

HK'nın Duisburg eylemini bölme çabaları, Duisburg eylemini gerçekleştiren örgütlerden biri olan Birkom'lu arkadaşlar üzerinde zaman zaman olumsuz etkiler yapmıştır. Birkom, eylemin hazırlanması döneminde çizdiği zikzaklarla, birlik politikalarının iflas ettiğini pratik kanıtlarıyla bir daha görmüşlerdir. HK'nın eylem platformundan çekilmesiyle birlikte, Birkom gerçekten çok zor durumlara düşmüştür. Halk tabiriyle "iki taşın arasında kalan Birkom, içine düştüğü durumlardan "kaba ayak oyunları" olarak nitelendirebileceğimiz sözüm ona "politik oyunlarla" çıkmaya çabalamıştır. Birkom'un bu tavrı, eylem toplantılarına uzamasına ve bazı eksikliklerin çıkmasına neden olduğu için, biz bu

gurubun eksiklik ve hatalarına tek tek değinmekte fayda görüyoruz. Bu görüşlerimizi daha önce de, eylem'i değerlendirme toplantısında sözlü olarak dile getirmiştik. Birkom yine, "anti-Birkomculuk yapılıyor" diyecektir. Ama, açıklıkla belirtelim ki, bizim böyle bir niyetimiz yoktur. Böyle bir niyetimizin olmaması, bizim yapılan eksikliklere ve hatalara parmak basmamıza engel değildir. Biz bunu bir engel olarak görmediğimiz gibi, bu hata ve yanlışlıkların da mutlaka dile getirilmesinden yanayız. İlerideki birlik çalışmalarında bu eksikliklerin göz önünde bulundurulması halinde daha iyi işler yapabileceğimiz inancındayız.

Sorulduğunda, her örgüt "DİSK Türkiye'de işçi sınıfının yegane sendikal örgütüdür" diye cevap verir. DİSK'i yaşatmak, o'na destek olmaktan bahsederiz. DİSK'li 52 yönetici hakkında istenen idam kararlarını, diğer idamlarla birlikte protesto ederiz. Bütün bunlar bizce de doğru ve yapılması gereken şeylerdir. Ama ne zaman ki, bir takım pratik sorunlarla karşılaşsak, o zaman daha önce söylediklerimizin tümünü unuturuz. DİSK şöyledir, böyledir o'nun için böyle yapılmalıdır, gıder, yerine "ya benim dediğim olur, ya da hiç olmaz" anlayışı şeklinde kendini formüle eden, bazı gurupların hala muzdarip oldukları dar gurupçuluk hastalığı kendini yine hakim kılar. 8 Mayıs Duisburg eylemi için bir DİSK'linin konuşması tartışılırken, Birkom; "ya Yücel Top konuşur, ya da başkasını biz kabul etmeyiz" diyerek, bu dertten hala kurtulamadığını bir kez daha kanıtladı. Çünkü, Yücel Top, Birkom'u oluşturan görüşlerden birinin düşüncelerini benimsiyor ve konuştuğu zaman da sanki savunduğu düşünce devrimi gerçekleştirecek gibi oluyor... Yücel Top konuşmadığı zaman ise, o'nun savunduğu düşünce devrimde önderliği diğer guruplara kaptırcağı gibi bir hava doğuyor... O zaman hiç kimse konuşmaz daha iyi olur. İşte Birkom'un bu sakat anlayışı

bir D İSK'linin konuşmasını belirleyici bir biçimde engellemiştir. Bu arada D İSK içindeki çıkar kavgalarının da, D İSK'li konuşmacı üzerinde çıkan anlaşmazlıkta diğer önemli bir nedendir. Bu konuya değinmişken, Gerçek gazetesine dayanışma F. Almanya komitesi'nin tavırlarına değinmeden geçmeyeceğiz. Birkom'un D İSK'li konuşmacı meselesindeki tavrı neyse, Gerçek'ten arkadaşların da TÖB-DER'den bir konuşmacı üzerinde tartışılırken, Gültekin Gazioğlu isminde direktmeleri de aynı olaydır. Hele Gerçek'in TÖB-DER'den konuşmacı konusunda anlaşmaya varılmadığı zaman, son günde eyleme katılmama kararı alınması tasvip edilecek bir olay değildir. Gerçek'ten arkadaşların bu konuyu bir daha düşünmelerini ve takındıkları tavrı gözden geçirmeleri bizce çok olumlu olur.

Diğer taraftan Birkom'un Kürdistan'lı yurtsever Avukat Şerafettin Kaya'nın konuşması meselesinde takındığı tavrı, gerçekten de Birkom'u oluşturan siyasetlerin birlik anlayışlarının ne olduğunu pratikte bir kez daha kanıtlamıştır. Salt olarak, çıkarıcılık temeli üzerine kurulu düşüncelerden hareketle, Birkom; "Biz Şerafettin Kaya'ya ondan faydalanmak için yardım ettik" diyerek, gerçek niyetlerinin ne olduğunu açıkça kanıtlamışlardır.

Daha önce Ş.Kaya'nın konuşması hakkında olumlu tavrı takınan Birkom temsilcisi, daha sonra yüzseksen derece bir dönüş yaparak, işi eylemden çekilmeye kadar götürmüştür. Sonuçta Ş.Kaya konuşması üzerinde anlaşmaya varılmasına rağmen, Birkom istenilen özelleştirmeyi verme büyüklüğünü de göstermedi. Böylece Birkom eylem birliklerinde ne denli çıkarıcı davrandığını kanıtlamıştır. Nitekim değerlendirme toplantılarında Birkom'lu bir temsilci aynen şöyle diyordu; "...Tabii ki, biz kendi çıkarlarımız doğrultusunda mücadele veriyoruz. Bu sorunun siyasi bir meseledir. Siyasi meselelerden ise taviz verilmez" görüldüğü gibi Birkom'lu temsilci çıkarları doğrultusunda mücadele verdiklerini doğruluyor ve

buna bir de siyasal bir kılıf uyandırıyor. Daha fazla yoruma gerek yoktur inancındayız. Birkom bu tavırlarını gözden geçirmelidir. "Birleştirici" rolü oynamak isteyen bu arkadaşlar, her şeyden önce "Birlik" meselesinde kendilerinin ne denli samimi olduklarını pratikte kanıtlamak zorundadırlar. 8 Mayıs Duisburg eylemi Birkom açısından olumsuzluklarla doludur. Bu durumun düzelmesi ve Birkom'un bu konuda çaba göstermesi temmenimizi gizli tutarak, eylemin diğer yönlerine değinelim.

19 Kürdistan'lı ve Türkiye'li örgütün birlikte hareket etmesi sonucu 25 bin emekçinin katıldığı 8 Mayıs Duisburg mitinginde, özellikle konuşmacıların dile getirdikleri gerçekler miting'in önemini daha da arttırmıştır. Büyük bir uyum ve sorumluluk anlayışı içinde -değinilmesini gerekli görmediğimiz bir kaç eksikliğin dışında- geçen Duisburg eyleminde ilk konuşmayı yapan SPD milletvekili Thüsing konuşmasında özetle şöyle dedi; "Biz ülkemizde faşizmi yaşadık. O'nu yakından biliyoruz ve tanıyoruz. Bu nedenle sizin de Türkiye'deki faşist cuntaya karşı savaşınızı anlıyor ve içten destekliyoruz." Thüsing daha sonra, 8 Mayıs'ın Hitler faşizminin yenilgiye uğrayışının 37. yıldönümü olması nedeniyle ayrı bir önem taşıdığını da belirterek gerçekleştiren eylem birliğinden övgüyle söz etti ve F. Almanya'da artan yabancı düşmanlığını sert bir dille kınadı. Thüsing'in konuşması Kürt ve Türk emekçileri arasında geniş bir yankı buldu.

İkinci konuşmacı olarak, El Salvador Devrimci Demokratik Cephe-Farabundo Marti Ulusal Kurtuluş Cephesi F. Almanya temsilcisi Angelika konuşma kürsüsüne çıktı. Angelika, Salvador halkı adına mitinge katılan onbinlerce emekçiyi selamladıktan sonra, konuşmasını şöyle sürdürdü; "... ABD emperyalizminin halkımıza yönelik baskıcı politikası, burjuvazi ve ordu arasında destek görüyor. Her iki güç de halkımızın sömü-

rülmesinden çıkar sağlıyorlar. Onun için onlar, gerçekleri dile getiren halk güçlerine, devrimci mücadele verenlere ve özgürlük savaşçılarına büyük destek sağlayan halka karşı katliamlara girişiyorlar. Türkiye ve Kürdistan'daki durumla bizim durumumuzun arasında benzerlik vardır. Türk ve Kürt halkı faşist askeri diktatörlük tarafından baskı altında tutulmaktadır. Amerikan emperyalizmi onlara silah ve para yardımı yapıyor. El Salvador'da ve Türkiye'de ilerici halk güçleri ABD'den gelen silahlarla katlediliyorlar. El Salvador'da ve Türkiye'de emperyalizmden destek gören faşist askeri diktatörlükler aynı politikanın ürünleridir. Siz Türkler ve Kürtler, biz El Salvadorlular ve dünyanın tüm ilerici güçleri birlikte emperyalizme karşı mücadele veriyoruz. Biz birlikte zafere gideceğiz ve birlikte daha güçlüyüz."

Üçüncü konuşmacı olarak yurtsever Kürdistan'lı Av.Şerafettin Kaya kürsüye davet edildi.Ş.Kaya konuşurken bazı ana ve bacılarımızın ağladığı görüldü. Kürdistan'daki insanlık dışı baskı ve sömürüyü dile getiren Ş.Kaya kısaca şöyle konuştu; "... Köy meydanlarında toplanan kadın, erkek, genç, ihtiyar tüm köylüler çırılçıplak soyundurulur, çırılçıplak kadınların sırtına çırılçıplak erkekler bindirilerek gezdirilir, dikenli tarlalara sokularak yat kalk eğitimi yaptırılır.

"Sorgulama köy okulunda ve camide yapılır. Bu sorgulama, köylülerin erkek-kadın, genç, ihtiyar ve çocuk demeden tek tek alınarak bayılincaya veya yüz-göz kana bulanıncaya kadar dayaklanmasından başka bir şey değildir. Bu dayaklamalar, Türkçe bilmeyen bu köylülere 'ben Türküm, ne mutlu Türküm diyene' sözcüklerinin söylenmesiyle noktalanır.

"Şu anda Diyarbakır askeri cezaevinde üç bine yakın yiğit insan aç, susuz, bitle koyun koyuna, pislik ve sefalet, dayak ve işkence altında, askeri diktatör lüğün faşist uygulamalarına karşı yaşama direnişi vermekte. Ama

hergün biraz daha eriyerek ve biraz daha çökerek. Şu anda en az bir yıl cezaevinde tutularak serbest bırakılan yedi bine yakın insan da, kısmen evinde ve hasta hanelerde yatağa bağımlı olarak, yaşamını sürdürürken, bir kısmı da hastane hastane, doktor doktor dolaşarak sağlığına kavuşa - bilme kavgasında.."

8 Mayıs Duisburg eylemi Kürdistan ve Türkiye'li ilerici-devrimci örgütlerin bir araya gelebilme sorununda ileri bir adım olmuştur. Bir takım olumsuzlukları bünyesinde taşımasına rağmen yine de eylemin genel olarak başarılı geçtiğini belirtebiliriz. Mevcut sonuçlarla yetinmeyeceğimizi doğaldır. Elde edilen başarıların korunması ve bunlara yenilerinin eklenmesi için çaba sarfetmek gereğine inanıyoruz. Önümüzde yapılması gereken bir sürü iş vardır. Onun için Duisburg eylemini gerçekleştiren örgütler, bu eylemden gerekli dersleri çıkarmalı ve yeni ortak eylemler için çalışmalıdırlar.

Önümüzdeki dönemlerde ortak yapılacak eylemlerde gurupların önemle üzerinde durmaları gereken konuları biz burda tek tek sıralıyalım. Sıralıyacağımız bu noktalar, eylem birliklerinin daha sağlam ve daha kalıcı olması bakımından önemli olduğu gibi, Duisburg eylemi hakkındaki görüşlerimizin de toplu bir tekrarı olacaktır.

Belirttiğimiz gibi, bu denli geniş platformlu eylemlerde, genel çıkarları örgütsel çıkarlara indirgeyip, bencil bir tavır içine girmek eylem birliklerinin ruhuna aykırıdır. Bu tür eylemlerde, hiç bir gurup kendisinin insiyatif sahibi olduğunu söyleyemez. Hele hele bu insiyatif sorununu, ortak hazırlanan bir yazıyı okuyacak olan kişide aramak kadar ters bir olay olamaz. Geçen eylemde yapılan buydu. Aldığımız son haberlere göre, 10 Haziran Bonn yürüyüşü için de bazı guruplar ince hesaplar peşinde koşuyorlarmış. Anlaşılan bazı guruplar dar gurupçu anlayışlarını daha devam ettirmek niyetindedirler. Ama bakalım nereye kadan

İkinci bir sorun, 8 Mayıs Duisburg eyleminde F.Almanya'da yaşadığımızı unuttuğumuzdur. Gerçekten de renga reng flamaların altında yürüyen onbinlerce Kürdistan ve Türkiye'li arasında çok az sayıda Alman emekçisinin olması üzerinde önemle durulması gereken bir eksikliktir. Bu eksikliğin kaynağı bulunup kurutulmalıdır. Hele hele yabancı düşmanlığının arttığı bu dönemde Kürdistan ve Türkiye'li emekçilerin "Nieder mit der Auslaender feindlichkeit" adlı flamayı kendilerinin taşıması kadar ters bir olay olamaz. Bizce bu ve benzeri sloganlar etkin bir biçimde Alman emekçileri tarafından, F. Almanya emperyalist hükümetine karşı haykırılmalıydı. Geniş platformlu olsun, dar platformlu olsun bütün eylemlerimizde F.Alman ve diğer ülkelerin demokratik kamu oyunun aktif desteğini almamız hem genel bir doğru, hem de hayati önemli olan bir sorundur.

Üçüncü bir nokta ise, bu tür eylemlerde, asgari noktalar etrafında birleşildiği gerçeği tüm guruplar tarafından kabul edilmelidir. Bu asgari müştereklerin dışında, siyasi bir takım dayatmaların gündeme gelmesi eylem birliğinin kalıcılığını tehlikeye düşürür. Duisburg eyleminden sonra yapılan değerlendirmeler toplantısında; eylemimizin başarılı geçtiğini ilerici kamu oyuna açıklamak için bir basın bildiri üzerinde anlaşamamız gerçekten bir olumsuzluktur. Cunta nitelemesi konusunda değişik görüşleri savunan örgütler ortak bildiri çıkarıyorlar, ortak afiş basıyorlar, arka arkaya yürüyorlar, cunta hakkında sömürgeci-faşist diktatörlük, Askeri Diktatörlük, faşist cunta vb diye de flamalarını açıp, sloganlarını haykırıyorlar, ama eylemden sonra ortak bir açıklama yapmıyorlar. Anlaşılır bir konu değildir bu. Ama herhalde, bu tür eylemler içinde, pratik yaşamla, doğrula doğrula bunu da anlayacağız.

Bahsettiğimiz bu sorunların üstesinden gelmek için çaba gösterdiğimiz müddetçe başarılı olacağız. Başarılı olmak

için andımız varsa, o zaman; Daha ilkeli ve kalıcı, dar gurup çıkarlarından arınmış eylemler için İLERİ....

ENVER KOÇ'U

(Say.20'den dev.)

da etkiledi ve örgütlü saflarına kazandı. Çocuk yaşlarda Türk sömürgeciliğine karşı oluşan ulusal kini daha sonraki yıllarda sınıfının içinde bulunduğu koşullardan kaynaklanan proleter sınıf bilinciyle dolu olarak yer aldığı Kürdistan ulusal demokratik mücadelesinde de kısa zamanda önemli bir saygınlık kazandı. Halkın ve sınıfının ulusal ve sınıfsal kurtuluşu uğruna, ekonomik katkıları, proleter düşünceleri ve pratiğiyle üzerine düşeni yaptı. Halkın ve sınıfının kurtuluşuna olan bağlılığını, bu yolda kızıl kanını akıtarak kanıtladı.

O'nun ölümü, Malatya Tekel Fabrikasında, ilerici çevrelerde ve halk arasında büyük bir kayıp olarak görüldü. Özellikle Tekel Fabrikasının kadın işçileri arasında çok güven duyulan biriydi. Bu nedenle Enver'in ölümü en çok da onları etkiledi.

Enver yoldaşımız, sömürgecilerin yerli uşakları olan faşist beslemeler tarafından özellikle seçilerek katledildi. Çünkü O; ihtilalci karakteriyle faşist odaklara karşı verilen mücadelenin en ön saflarındaydı. Çünkü O; Kürdistan Ulusal Bağımsızlık ve Demokrasi Mücadelesinin yiğit bir Millitanydı. Çünkü O; Kürdistan proleteriyasının kendi sınıf bilincine ulaşmış yiğit bir neferiydi. Ve Çünkü O; PROLETER BİR MİLLİTANDI !!

O'nu, ölümünün ikinci yıldönümünde saygıyla anıyoruz. Kürdistanlı devrimciler ve yolunda yürüyen yoldaşları O'nun anısını mücadeleleriyle yaşatacaklardır. O'nun mücadelesi devam ediyor ve devam edecektir.

Enver yoldaş, Kürdistan Devriminin ölümsüz şehitleri arasına katıldı.

Kürdistan Devrimi'nin şehitleri ölümsüzdür.

SİNA' NIN BOŞALTILMASI VE ARTAN İSRAİL SALDIRGANLIĞI

ABD emperyalizminin yoğun çabaları sonucu 1978 Eylül'ün de ABD, İsrail ve Mısır'ı temsilen Camp-David'de bir araya gelen Jimmy Carter, Menheim Be gin ve Enver Sedat; sözümona "Or ta-Doğu Barışı" için çerçeve antlaşması adı verdikleri, diğer bir adıyla Camp-David antlaşması diye adlandırılan gerici bir antlaşma yaptılar.

Bu gerici antlaşma gereğince İsrail'in, 1967 Arap-İsrail savaşında işgal etmiş olduğu Sina Yarımadasındaki toprakları 25 Nisan 1982'de Mısır'a geri vermesi gerekiyordu.

25 Nisan 1982 tarihine doğru İsrail ABD'nin ısrarlarıyla Sina'yı boşaltma hazırlıklarını yaparken, bir yandan da yeni saldırgan tutumlar içine girdi. Özünde İsrail Sina'yı boşaltma eğiliminin de değildi. Fakat ABD emperyalizminin Arap gericiliğine verdiği taahütlerini yerine getirmesi gerekiyordu. Zira, Camp-David antlaşması kendisinin bir eseriydi, ve üstelik bu antlaşmanın hayata geçirilmesi O'nun Arap gericiliği nezdindeki itibarını ve aynı zamanda güvenilir bir müttefik olduğunu kanıtlayacak, bölgedeki uzun vadeli çıkarları için daha rasyonel bir yol olacaktı. Nitekim İsrail Siyonistleri, içte aşırı sağcı-fanatik güçlerin fiili direnmelerine rağmen ABD'nin artan yoğun çabaları ve ekonomik askeri yardımı artırma taahhütleri sonucu, Sina'yı kısmen de olsa istemeye istemeye boşaltma hazırlıklarına başladılar. 25 Nisan'a doğru "Sina'yı çöl olarak aldık, çöl olarak bırakacağız" diyerek Sina'daki yerleşim merkezlerini yıkıp yer yer geri çekilen İsrail, boşaltma işlemlerinin devam ettiği günlerde, buna misileme olarak Güney Lübnan topraklarına, Filistin sivil ve askeri mevzilerine karşı sal-

dırılarını da yoğunlaştırdı. İsrail Siyonistleri, sık sık Güney Lübnan topraklarını işgal etme ve FKÖ'nun buradaki varlığına son verme tehditlerinde bulundu İsrail, gerçek niyetlerini gizlemek ve kendi saldırgan eylemlerini haklı göstermek için; FKÖ'nun Güney-Lübnan'da askeri yığınak yapmasını ve İsrail'in yerleşim bölgelerine yönelik sabotaj eylemlerini teşvik ettiğini gerekçe olarak gösteriyordu.

Artan İsrail saldırılarına karşı dünya kamuoyunda tepkilerin yoğunlaştığı bir sırada; Mısır, Suudi-Arabistan, Kuveyt, Katar, Ebu Dabi ve Ürdün gibi gerici Arap ülkeleri, İsrail'in yoğunlaşan saldırılarını görmezlikten gelecek, Sina'nın boşaltılmasını Orta-Doğu'da barışın gerçekleşmesi yönünde atılmış olumlu bir adım ve kazanılmış barışçıl bir zafer olarak açıkladılar. Arap gericiliği, Sina'nın boşaltılmasını Arap haklarının ve gaspedilmiş Arap topraklarının kazanılabileceğinin bir kanıtı olarak karşıladılar.

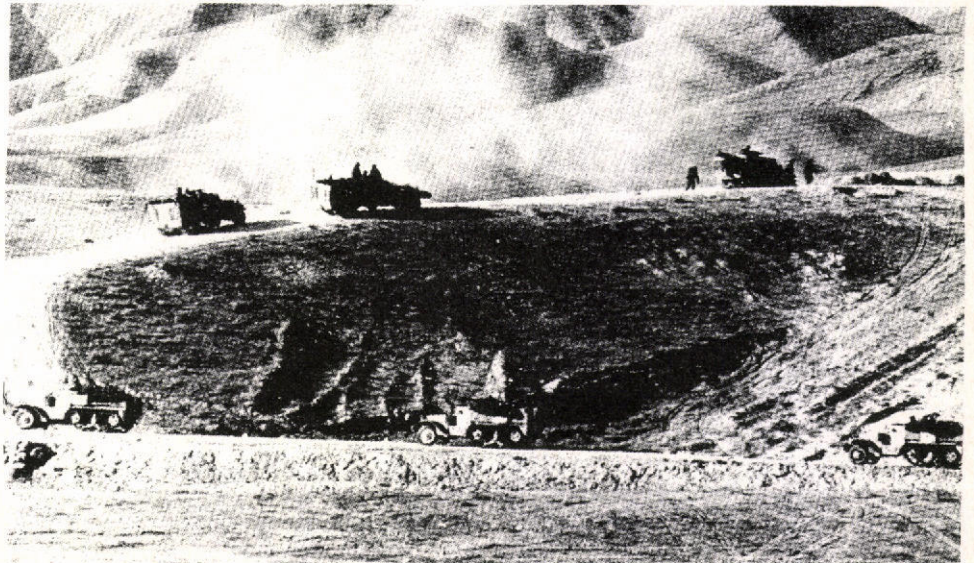
Kuşkusuz, İsrail Siyonistleri, Sina'da elinden bıraktığı topraklara karşılık yeni toprakları işgal etmek için, önümüzdeki gün-

lerde boş durmayacaklardır. Gelişmeler, önümüzdeki dönemde İsrail saldırganlığının artacağını ve bölgede çatışmaların hız kazanacağını gösteriyor.

Öte yandan ABD emperyalizminin Orta-Doğu politikası her geçen gün biraz daha belirginlik kazanmakta ve daha çok saldırgan bir yola girmektedir.

ABD emperyalizmi, 1970'li yıllarda, Güney-Asya'da; Vietnam, Laos ve Kamboçya halklarından yediği darbelerle sarsılan çıkarlarını korumak ve kaybettiği mevzilerine karşılık yeni mevziler kazanmak için Orta-Doğu bölgesine daha çok ağırlık verdi. ABD, gerek yeraltı ve yerüstü zenginlik kaynakları ve gerek Jeopolitik konumu açısından stratejik bir bölge olan Orta-Doğu'yu ele geçirmek ve bölgede gelişen ulusal ve toplumsal kurtuluş hareketlerini bastırmak için çabalarına hız verdi. Bu çabaların en önemli sonuçlarından biri de Mısır'ın denetim altına alınması oldu.

1970'de Cemal Abdülnasır'ın ölümünden sonra Mısır'da yönetim Enver Sedat ve kliğinin eline geçti. Enver Sedat, 1967 Arap-İsrail savaşında Mısır'ın içine

düştüğü yenilgiden ve bu yenilginin getirdiği durumdan yararlanarak yönetimde ağırlığını arttırmaya. Sina'yı geri almak için yeni hazırlıklar içine giren Enver Sedat, 1973 savaşında hedefine ulaşmayınca, savaş yerine teslimiyeti seçti. O tarihe kadar devam eden Mısır- Sovyetler Birliği arasındaki ilişkilere son vererek ABD ve İsrail ile uzlaşma yollarını aradı. ABD emperyalizmiyle sıkı ilişkiler içine giren Mısır, teslimiyet yolunda yeni ve daha ileri adımlar atarak, İsrail siyonizmiyle uzlaşma ya razı oldu. Enver Sedat'ın teslimiyet yolunda attığı adımlarla oluşturulan uzlaşma zemini üstün de ABD'nin destek ve onayıyla 1975 yılında bir araya gelen Mısır ve İsrail bir anlaşmaya vardılar. Bu teslimiyet anlaşması daha sonra 1978'de Camp-David antlaşmasıyla noktalandı.

Daha sonra Camp-David antlaşmasına Ürdün ve diğer gerici Arap iktidarlarını da dahil etmek isteyen ABD emperyalizmi, bu "bölgesel karşı-devrim ittifakını" genişletme politikasında başarıya ulaşmadı. Camp-David, ABD'nin yeni Orta-Doğu politikasının bir ürünü olarak, Orta-Doğu gericiliğini tek bir cephe de birleştirmeyi amaçlıyordu. Ancak, Arap devletleri ile emperyalizm ve siyonizm arasındaki çelişkiler ve Arap gericiliğinin kendi içindeki çelişkileri ve bölgedeki devrimci güçlerin mücadelesi, bu karşı devrimci politikayı büyük ölçüde başarısızlığa uğrattı. Bölgedeki anti-emperyalist ulusal ve toplumsal kurtuluş güçlerinin mücadelesiyle sert bir şekilde karşılaşan Camp-David antlaşması, daha sonra bazı radikal Arap ülkelerinin de katıldığı karşıt bir cephenin doğmasına yol açtı. Camp David'e karşı FKÖ, Güney Yemen, Libya, Cezayir, Suriye gibi radikal ülkelerin de içinde yer aldığı "Cephe Somut Tessadi" diye adlandırılan bir ittifak oluşturuldu.

Camp-David antlaşmasıyla kendini biraz daha sağlama alan İsrail, emperyalistlerin de deste-

ğini alarak Lübnan'ı ikiye bölme ve Filistin Kurtuluş hareketini etkisizleştirme yönündeki çabalarını artırdı. Mısır ve diğer Arap gericiliklerinin de dolaylı olarak hizmet ettiği bu çabalar, başta Filistin ve Lübnan ilerici güçleri olmak üzere bölgedeki tüm ilerici güçlerin ortak çabalarıyla boşa çıkartıldı.

Camp-David antlaşması, başta kendisinden beklenen sonuçları vermedi, Mısır ve İsrail ile sınırlı kalarak dar bir çerçevede kaldı. Camp-David antlaşması'nın kendisinden beklenen sonuçları vermemesi ve geçen yıllar içinde İran ve Afganistan'da emperyalizmin çıkarları aleyhinde meydana gelen gelişmeler, bu gelişmelerden dolayı ve genel olarak Sovyetler Birliğinin Orta-Doğu'da artan etkinliği, ABD emperyalizmini yeni bir politika saptamasına götürdü. Yeni ABD politikası, bölge düzeyinde meydana gelen gelişmelerden duyulan endişe kaygı, saldırganlık ve ihtiyat gibi değişik ve birbirini tamamlayan motiflerden oluşmaktadır.

ABD emperyalizminin yeni politika saptaması; esasta bölge gericiliğini birleştirmeyi hedeflediğinden, geçmiş politikasının bölgedeki uzun vadeli gelişmeleri hesaba katarak, yeni doğan şartlara uygun olarak yürütülmesidir. Bu politikanın yol açtığı gelişmelerden bir de, Suudi-Arabistan'ın ileri sürdüğü ve bazı gerici Arap iktidarlarının benimseyiği bu plan'ın Camp-David'de farklı bir yanı, Filistin sorununun çözüm biçimine ilişkindir. Bilindiği gibi Camp-David antlaşması; Filistin sorunu'nun çözüm biçimine ilişkin olarak, İsrail işgalindeki Filistin toprakları üzerinde sınırlı bir "özerk-

lik" öneriyordu. Yeni Fehd Planı'nda ise, İsrail'in 1967 öncesi sınırlarına çekilmesi, başkent Kudüs olmak üzere işgal altındaki Filistin topraklarında Bağımsız Bir Filistin Devleti (!)nin kurulması önerilmektedir.

ABD'nin bölgedeki çıkarlarına, temelden hizmet eden, ve O'nun uzun vadeli çıkarlarını koruyup geliştirmeyi hedefleyen bu gerici anlaşmaya karşı, başta Filistin Kurtuluş Örgütü (FKÖ)nün devrimci kanadı olmak üzere, bölgedeki ilerici güçler şiddetle karşı durmaktadır. Şimdilik İsrail ve diğer Arap gerici güçleri' de bu plana karşı koymaktadır. Kuşkusuz, İsrail olsun, gerici Arap güçleri olsun, her biri kendi görüş açısından ve değişik nedenlerden ötürü bu plana karşı' dır ABD, Fath Planı'nda yer alan Filistin Sorununun devrimci-demokratik güçlerin önderliği altında çözüme varmasını uzun dönemde kendi hayati çıkarları açısından tehlikeli bir yol olarak gören ABD emperyalizmi, böyle bir yola baş vurmayı daha gerçekçi bir politika olarak görmektedir. Zira, Filistin sorununa ilişkin ihtiyacı bir çözüm alternatifleriyle ortaya çıkmadığı sürece ABD'nin Arap gericiliğini bölgesel bir ittifak içinde sağlam bir şekilde yanına alması olanaklı değildir. Böyle bir alternatif politika hedefleri içinde İsrail'in çıkarlarının da korunması ve geleceğinin gövence altına alınması önemli bir yer alacaktır.

Denilebilir ki: ABD emperyalizmi tarafından oluşturulmaya çalışılan ve Türkiye'nin de içinde yer alması planlanan, Türkiye-İsrail ve Arap gericiliğinden meydana gelen bir "bölgesel karşı-devrim ittifakı"nın hayata geçirilmesi önündeki en önemli sorunlardan biri, Filistin sorunudur. Bu engelin aşılması için ABD'nin Arap gericiliğine karşı ihtiyatlı davranacağı ve İsrail'i, kendisinin önerceği alternatif bir çözüm yoluna ikna etmeye çalışacağı olgusunu soruna yaklaşım tarzından çıkarmak olanaklıdır. Arap gerici-

(Dev. Say. 17'de)

DIYARBAKIR CEZAEVİNDE KATLIAM!

Sömürgeci-faşist güçler, Mart ayının ortalarında Diyarbakır hapishanesinde yeni bir katliam yaptılar. 21 Mart Newroz'un yaklaştığı günlerde gerçekleştirilen bu hunharca katliam da 10 ila 20 arasında yurtsever-devrimci katledildi.

Gelen haberlere göre, hapishanede Newroz çalışmaları bahane edilerek bazı yurtsever-devrimci kişiler koğuşlarından alınıp götürüldü. Hapishane yönetimi muhtemel bir ayaklanmaya meydan vermemek için sıkı tedbirler aldı. Tutuklular dağıtıldı, bazı unsurlar hücrelere kondu ve tutuklular arasından özel olarak seçilmiş bazı unsurlar da özel yerlerde toplatıldı. Alınıp götürülen, kişilere akıl almaz işkenceler yapıldığı bildiriliyor. İşkence yapmaktan zevk alan sadistleşmiş faşist subaylar bazı tutuklulara öldürünceye kadar işkence yaptılar.

Ölüm haberinin yayılmasından sonra hapishanede geniş çaplı olayların başladığı ve durumun, bir isyan havasına dönüştüğü kaydedilmiştir. Tutuklular götürülenlerin geri verilmesini istemiş, gidenler gelmeyinceye kadar eylemlerine devam edeceklerini bildirmişlerdir. Bunun üzerine ceza evi yönetimi geniş çaplı önlemler alarak tutukluların eylemlerinden vazgeçmelerini istemiş, tutuklu ailelerin görüşmeleri yasaklanmış, görüşme günleri iptal edilmiştir. Takviye edilmiş askeri birliklerle cezaevi içi ve dışı sıkı bir şekilde denetim altına alınmış, halkın ceza evi yakınlarına yaklaşması yasaklanmıştır. Diyarbakır halkından ve tutuklu ailelerinden edinilen bilgilere göre cezaevi ve çevresi bir kaç gün tanklarla ve zırhlı araçlarla çevrilmiştir. Sıkıyönetim Komutanlığı, Diyarbakır Belediyesi hopperlöründen bir du-

yuru yayınlayarak tutuklu aileleri ve halkın cezaevi ve çevresine yaklaşmalarını emretmiştir.

Tutukluların başlattığı direniş bir anda parlamış ve çeşitli eylemlere dönüşmüştür. İrkçı-faşist subaylar tutukluları daha çok tahrik etmek ve katliam planları için uygun bir ortam yaratmak amacıyla provakasyon eylemlerine daha da hız vermişlerdir. Bildirildiğine göre öldürülenlerden bazılarının cesetlerinin teşhir edilmesi üzerine galeyana gelen ve marslar söyleyerek sloganlar atan tutuklular üzerine otomatik silahlarla ateş edilmiştir. Süngülenerek, boğularak ve otomatik silahlarla taranarak 10'unun üzerinde yurtsever-devrimci tutuklu katledilmiştir.

Katliamda yaralananların sayısı belli değildir. Tutuklu aileleri ve hastahanelerde ölenlerin cesetlerini ve yaralıları gören yurttaşların tanıklığına göre, olayların devam ettiği günlerde evlatlarıyla irtibat kuramayan tutuklu aileleri gelişmeleri büyük bir endişe içinde takip etmişlerdir.

Sömürgeci-faşist güçlerin giriştiği bu katliam olayının Diyarbakır halkı tarafından nefretle karşılandığı bildiriliyor. Diyarbakır halkı arasında, özellikle kadınlar arasında bu olaydan, dolayı sömürgeci-faşist güçlere karşı artan kin ve nefretten dolayı endişeli bir durumun ortaya çıktığı ve sömürgecilerin bunu hesaplayarak şehir giriş-çıkışlarını sıkı kontrol altında tutulduğu bildiriliyor.

Elbette Diyarbakır ve tüm Kürdistan halkı ve özellikle evlat acısı içinde kıvranan Kürdistan!

lı Analar bu insanlık düşmanı sömürgeci-faşist güçlere karşı kin ve nefret içinde olacaklardır. Çünkü, Bağımsızlığı ve Özgürlüğü uğruna giriştiği tarihsel kavga sırasında, Kürdistan halkı bugüne değin binlerce, yüzbinlerce yiğit evladını kaybetmiştir. Tarihin derinliklerine kök salmış bu tarihsel kavganın birer halkası olan Koçgiri, Ağrı, Zilan, şeyh Sait, Dersim gibi ulusal direnme hareketlerinde; dağda, bayırda zindan ve meydanlarda yüzbinlerce Kürdistan'lı insan işkenceler de, idam sephalarında, toplu katliamlarda yokedilmişlerdir. İstiklal Mahkemelerinde ferman giymiş yüzlerce Bağımsızlık ve Özgürlük kahramanının "darağaçlarına" gönderildiği Diyarbakır, Elazığ ve daha bir çok Kürdistan illerinde bugün yine yüzlerce, binlerce yurtsever-devrimci Kürdistan'lı insan sömürgecilerin zindanlarında işkence, ölüm ve katliamlara uğratılmaktadır.

Bugün Diyarbakır'da, Elazığ'da ve Kürdistan'ın dört bir tarafında kurulan sıkıyönetim mahkemeleri'ne geçmişte aynı görevleri yapmış olan "İstiklal Mahkemelerinin" den ne farkı vardı? Şeyh Sait ve yüzlerce Kürdistan Ulusal kahramanının idam sephalarına gönderildiği, hapishane ve zindanlarında ömür çürüttüğü Diyarbakır'da, bugün aynı şekilde onların çocukları ve torunları olan özgürlük ve bağımsızlık savaşçıları binlerce yurtsever-devrimci Kürdistan'lı en barbar bir şekilde sömürgeci-faşist güçlerin zulüm, işkence, idam ve toplu katliam eylemleriyle yokedilmek isteniliyor.

12 Eylül'den bu yana her geçen gün şiddetini artırarak devam eden sömürgeci-faşist baskılar son zamanlarda özellikle hapishanelerde çile dolduran onbinler

ce yurtsever, devrimci- demokrat ve sosyalist insan üzerinde daha da yoğunlaşmıştır. İşkencecilere kımı her gün bilinen ve bilinmeyen sayıda devrimciyi katletmektedirler. Onbinlerce insanı zindanlarda en ağır koşullar altında toplamak, yüzlercesini sakat bırakmak ve onlarcasını idam seh palarına göndermekten hızını alamayan faşist cunta yönetimi şimdi de onları toplu bir şekilde yok etmek için tertip ve provakasyonlar peşinde koşmaktadır.

Faşist cuntanın tüm barbarca uygulamalarına rağmen, Kürdistan, ve Türkiye'de hapishanelerde yatan onbinlerce devrimci militanın kavgası, içinde bulunan koşullara rağmen buçüne kadar durmadı ve durmayacaktır da. Sınıf savaşımının en dayanılmaz en çetin yollarından geçerek devrimci direnme ruhunu ayakta tutan yüzlerce militanın direnme öyküleri tüm engellere rağmen hapishanelerin kalın duvarlarını aşarak emekçi halk kitlelerine ulaşabilmektedir. Yüzlerce, binlerce devrimci, demokrat ve sosyalist insanın bu dişe diş kavgası faşist cuntayı tedirgin etmekte, ezilen emekçi halklarımıza ise büyük bir moral kaynağı olmaktadır. Diyarbakır, Elazığ, İstanbul, Ankara, Adana, İzmir ve daha bir çok hapishanede devrimci tutukluların giriştiği açlık grevleri, direniş, boykot ve benzeri eylemler, dışarıda olduğu gibi zindan ve hapishaneler'de devrimci mücadelenin devam ettiğini ve devam edeceğini kanıtlamaktadır.

Kuşkusuz sömürgeci, askeri-faşist diktatörlüğün halklarımız ve içeride bulunan binlerce devrimciye karşı giriştiği zulüm, baskı, işkence ve toplu katliam eylemleri durmayacaktır. Bu nedenle Diyarbakır katliamı ne ilk olanıdır, ve nede sonucu olacaktır. Dışarıda halklarımızın Bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi devam ettikçe ve içerideki binlerce devrimci-demokrat halk evladının direnmesi sürdükçe işkence

idam ve katliamlar kaçınılmaz olacaktır. Bütün bunlar Bağımsızlık, özgürlük, ekmek ve barışın bedelidir.

Bugün katledilen her devrimci demokrat halk çocuğunun dökülen kanından binlerce Bağımsızlık ve Özgürlük savaşçısı doğacaktır. Elbette bir gün halklarımız zulmün ve zorbalığın saltanatını yerle bir edecek, sömürü, baskı ve zulmün egemenliğine son verecek, Bağımsızlık, Özgürlük ve barışın olduğu bir ülkeyi kuracaktır.

Faşist cunta'nın kanlı eylemlerine, karşı mücadele etmek, sesini yükseltmek, içeride ve dışarıda devam eden mücadeleye mad di ve manevi destek sağlamak, her devrimci-demokrat, sosyalist insanın ve hata insanlıktan yana her kişinin görevidir. İçerdeki, binlerce halk çocuğunun ve onların dışarıdaki çocuklarının, ailelerinin yaşamına ortak olmak, onları maddi ve manevi olarak desteklemek, kendini bilen, insanlıktan yana herkesin görevidir. Bulduğumuz her yerde, her alan da; evde, işte, sokakta, okulda yurtiçinde ve yurtdışında, mücadelenin olanaklı tüm yol ve yöntemlerini kullanarak sömürgeci, aşkeri-faşist cuntaya karşı mücadele edelim, ezilen halklarımızın sesini yükseltelim. Kürdistan da olsun, Türkiye'de olsun milliyet, dil, din, cinsiyet, yaş ve örgüt farkı güzetmeden faşist cuntaya karşı mücadele eden ve bu yolda içeri düşen Bağımsızlık ve Özgürlük yanlısı insanlarımızı yalnız bırakmayalım. Özgürlük ve anti-faşist mücadele kahramanlarının sesini duyalım, onları yalnız bırakmayalım. Sömürgeci, askeri-faşist diktatörlüğün Diyarbakır cezaevinde giriştiği toplu katliam olayını nefretle karşıyoruz. Faşist cuntadan er geç döktüğü kanların hesabı sorulacaktır. Bu barbarca olay'da canlarını veren yurtsever-devrimci insanlarımızın anısına saygı ile eğiliyoruz. Onlar, daha şimdiden Kürdistan halkının gönlüne gömüldüler.

SİNA 'NIN BOŞALTILMASI VE ARTAN İSRAİL SALDIRGANLIĞI

(Say.15'den dev.)

liğinin sıkı denetimi altında ve FKÖ içindeki sağ kanat önderliğin de sözde "bağımsız" bir Filistin devletinin kurulması ABD'nin tercihi haline gelmektedir.

Sina'daki topraklarını geri alan Mısır gericiliğinin bundan böyle tavrı ne olacaktır? Emperyalizme teslimiyetçilik politika sının bir karşılığı olarak Sina kendisine geri verilerek ödüllendirilen Mısır, bunu kazanılmış bir barışçıl zaferin örneği olarak sunmaya devam edecektir. Bundan böyle Mısır gericiliği, bir yandan İsrail ile uzlaşma temeli üzerinde sürdürdüğü ilişkilerine devam ederken, diğer yandan Camp David antlaşması yüzünden kendisinden dargın olan diğer Arap gericici iktidarlariyle bozulan ilişkilerini düzeltmeye çalışacaktır. Nitekim gericici Arap iktidarlari da böyle bir beklenti içersindedir. Mısır, bundan böyle İsrail ile Arap gericiliği arasında köprü olma rolünü üstlenecektir.

Bu günlerde Orta-Doğu'da gerginlik artmaya devam ediyor. İsrail, Sina'nın acısına yeni saldırı eylemleri ile dışa vuruyor. Şimdilik saldırı hedefi olarak Güney Lübnan'daki Filistin Direniş Mevzilerini seçmiş görünüyor.

Ancak, Güney Lübnan'daki Filistin Direniş Mevzilerine saldıran İsrail'in FKÖ'yü yok etme ve Güney Lübnan'ı işgal etme planı, FKÖ ve Lübnan ilerici güçleriyle, bölgedeki diğer ilerici güçlerin ortak çabaları sonucu boşa çıkarılacaktır. İsrail istemeyerekte olsa bağımsız bir Filistin Devletinin kurulmasını kabullenmek, zorunda kalacaktır. Önümüzdeki günler Filistin Kurtuluş Hareketinin lehine gelişecek ve Filistin Halkı ergeç kendi Bağımsız Devletine kavuşacaktır.

Quncika Çand, Bêje û Huner

MELA ENWER (1)

Mela ENWER yê nemir yek ji hel bestvan, hozan û zaneyên gelê Kurd ê. Ew bi xebat, huner û afirandinên xwe ve hunermendekî payebilind û zanekî giranbiha ye.

Hozan Mela ENWER di meha Avdara 1913 an de li gundê Mayê, ku bi bajarê Amêdiyê ve girêdayî ye ji dayîk bûye. Bi xwe ji eşîreta Berwarîya jorîn e. Kurê Şêx Mihemed Tahir e. Bavê wî jî yek ji zanayên dema xwe bû. Navê bavê wî li Kurdistana Başûr bi zanîne û teqwa diyanetê belav bûbû. Mela ENWER yê nemir, ji aliyê binemalê ve, ji mîrên Mukriyan e.

Hozanê payebilind li ber destê miftîyê Amêdiyê, Mihemed Şikrî Efendî, dest bi xwendinê kirîye. Wî sê salan li Dihokê, Zaxo, û Hewlêrê dersên şerîetê xwendine. Lê xwendina xwe li Amêdiyê dawî aniye. Di sala 1936 an de ji seydayê xwe Mihemed Şikrî Efendî "icaza diwanzdehan" wergirtiye. Bi qasî du salan li gundê Şerwanê, li Zîbarê, mamostetiya ol û diyanetê kiriye. Lê bi dû re dev jê berdaye, vegeziyaye gundê xwe û lê rûniştîye. Ji wê demê pê de her di nav êl û eşîra xwe de maye û wek kesekî rûspî bi şîretkirina xelkê xwe ve mijûl bûye. Ji bilî vî karî, di warê hinkirina xwendin û nivîsandinê de, di

nav Berwarîyan de xizmeteke pir hêja kiriye.

Mela ENWER yê nemir evîndarê bi tîpên latînî nivisandina zimanê Kurdî bû. Wî bi alfabeya HARWAR-ê ve, piraniya Kurdên herêma xwe, hînî nivisandin û xwendina, zimanê Kurdî kir. Piraniya Hozan hunermend, zana û nivîsevanên ku ji herêma Behdînan in û îro bi afirandinên xwe yê giranbiha ve bêjeya Kurdî dixemilînin, li ber destên Mela ENWER hînî tîpên latînî bûne. Bi ser de jî, wî mamostetiya wan ya zimanê Kurdî kiriye. Yek ji van hunermendan jî Gebrî BOTANÎ ye, ku bi afirandinên xwe ve rûyê bêjeya Kurda Spî dîke.

Sed heyf û mixa bin, ku agehiyên me li ser vî hozanê xwedî rûmet û xebatkar pir kêman.

Di derheqa Mela ENWER de, heta bi niha tu tiştêkî bêrdar nehatiye weşandin. Bi tenê M. Ermexanî di kovera RONAHÎ de (Sal: 1, Hejmar: 12, 1 Adar 1943, Çapxana Sebata, Şam-1943) bendeke kurt li ser hozanê nemir nivisandîye. Ew, di wê benda xwe de, serpêhatî û bîranîna xwe ya di derheqa dersdariya hozanê nemir ya bi tîpên latînî de, bi me dide zanîn.

Di gel vî jî, tiştên ku em pê dizanin ev e, ku hozanê nemir, ji

ber navê gundê xwe, bi navê Mela ENWERÊ MAYÎ hatiye nasîn. Leqeba xwe jî "Lawê Çiya" daniye. Bi xwe hozanekî bi raman e. Mela be jî, bi hizrên xwe ve melekî nûgeh, têgihîştî, bîrewer û welatparêz e. Helbestên wî di nav gelên Kurdistanê de hatine hez kirin û ji aliyê dengbêj û stranbêjan ve hatine strandin. Nemaze stranbêja Kurd Gulbihar, helbestên hozanê nemir vejandine û belav kirine.

Lê çi heyf, ku hozanê nemir hinde nejiya. Xwînwarên koledar yê Bexdê ew di sala 1963 an de, û li gundê wî di bin barana bombên balafirên bombeavêj de şehîd kirin. Bi vî awayî sorguleke din jî ket nav rêzên karwanên welat yê azadîxwaz û nemir.

Hozan Mela ENWERÊ MAYÎ evçend, afirandinên jêrîn ji bejeya Kurdî re bi diyarî hîştine.

1. DIYARIYA LAWAN, Pend û şîret li ser jîna civakî û welatparêzî yê
2. Pirtûka GERGORÎ bi navê LEYLANKA SPÎ wergerandiye zimanê Kurdî
3. Mewlûdeke Kurdî, menzûm
4. TERTEPELA BAWERİYÊ, menzûm
5. TERTEPELEKE METELOKEN KURDÎ, bi qasî du hezar gotinên pêşîyan
6. DIWANA MELA ENWER, helbestên, welatparêziyê, heyran û wesfê.

SERBESTÎ

Divêtin em li vî rêkê nexwazin nav û serderî
 Ji dil û îman xebatê biken bi rastî em bikeyn karî
 Divêtin em hemî pêk ve li xwe bizivirin bikeyn tobê
 Zikî paqij bikeyn ji kîne, devî taze bikeyn ji parî
 Şev û rojan bikeyn şolî ji bo serbestiya Kurda
 Qemî em xo bikêşin tev ji dev û lêvên evî marî
 Hemî em sed hezar xûn û hezar xûnan vemalîn ji xwe
 Li nav şeraziya diya ji me naçît ber perê tarî
 Bi xûn û xûn û kiryarî digîn armanciha zêrîn
 Tu pavê nermiyê bigre, bi herdu destan dijwarî
 Kesê li hêviya helatna roj bibît, divê mikun bît li ser
 Giranî tehliyên şev da heta sibhê ji êvarî
 Bere em jî bi serbestî bi xoybonî bijîn herdem

Bikêşin der ji van tirban ji xwe bavên evî barî
 Çi xoşî hun dibênin ma li vî jîna bi serşûrî
 Geda bi ya xwe paşî bî, tu yariya xwe xundikarî
 Çi tamê seh dikin an jî ji vî jîna bi zîndanî
 Şivan bî, ya xwe gavan bî, tu rût î, ya xwe maldarî
 Li biheştê ger ko serbestî ne bît, ya cak bihêlî wê
 Bi çavşûrî ne jî cenda serê te pê bikin yarî
 Heçî saxî ye, ya li bin siha şîr û metalan da
 Heta desta bi xûnê ter nekey najî bi serbarî
 Belê ger dest nivêjê bişoy bi xûna cerg û mëlakan
 Tu dê jî paşê hîngê jîneke taze bi nazdarî
 Li rêka jîn bi xoybûnî hene zor biş û zor asteng
 Piling û şer divêtin canî bikeyn gorî bi yekcarî

Çelenî; zîrekî, çakî hebîtin an nebîtin te
 Çi fayde jê girênadey eger kiryar neçît harî
 Ji tirsê jarî çêdibîtin li kirnê xoşî û nav e
 Divet em sed hezar canan tilêfin da biçin şarî
 Hemî Kurd xûnek û goşt in, Hekarî ya xwe Bidlîsî
 Cizîrî ya xwe Babanî, çî Badînî, çî Berwarî
 Çi Lorî bit, çî Feylî bît, çî Pijder bit, çî Dersîm bit
 Çi Caf û Herwremanî bin, Bilux bin ya xwe Şengarî

Hemî şêr in bi rastî, kî wekî wan ma heya ev ro ?
 Ew in sertûrka însanan ji Moxol, Samî û Arî
 Divêtin em mikum bin her heta dighêne armancê
 Çi saet me nebîtin hîç hemî gava bi hîşyarî
 Gelek şerm e gelî lawan bihêlin vî cîhê rengîn
 Ji destê te'siba û em bibin bê behr ji vî warî
 Erê Lawê Çiyanî em hemî pêk ve li vî rêkê
 Dê gorî keyn ser û malî nizanin em çep û xarî.
 Amêdiyê, Mela ENWER

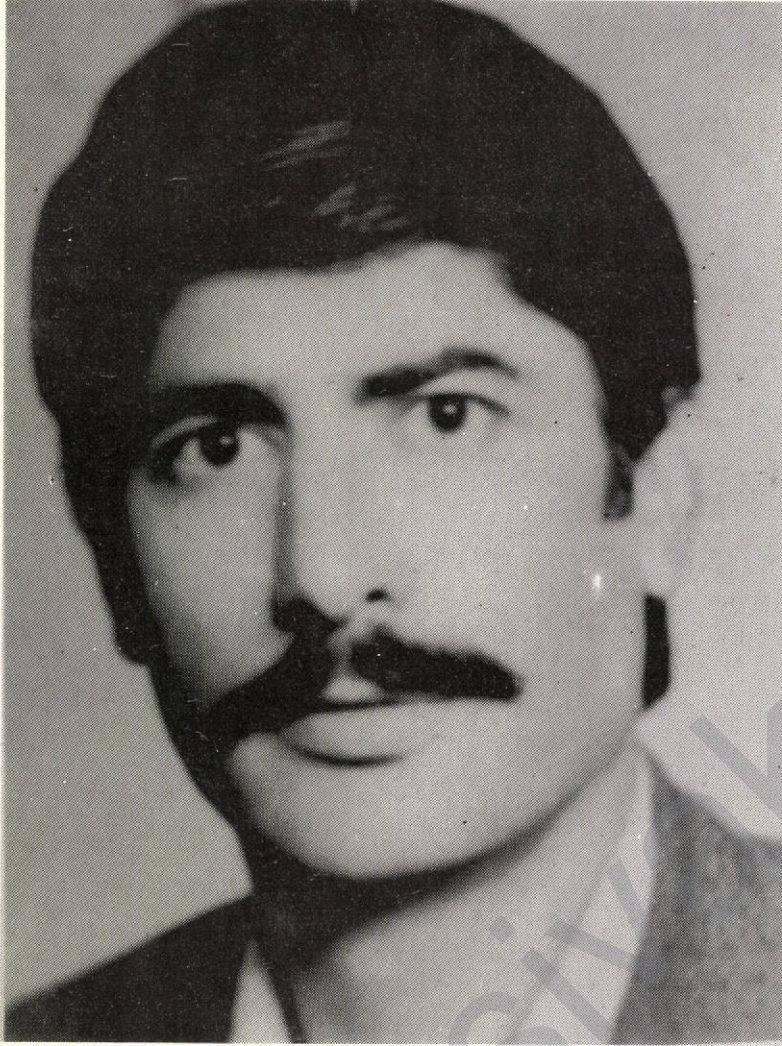
XEBAT

Xebatê biken gelî lawan xebat her karê mêran e
 Xwe hîşyar kin hemî pêk ve ne em mihtacî gencan e
 Bişon çav û devên xwe ji vî xewa hun ji mêj ketinê
 Bijlî we ma kesek ev roke hun dibînin di xew da ne
 Bizanin ko gunehkar in bi vî netrûşiya yêkcar
 Hewe nabit cewabek li nik xwedê sibhê li mîzan em
 Li pêş we rakirî ev ro hemî tuxmên li dinyayê
 Ta herkes xod diniyasîtin le rojî tuxmê kurdan e
 Bikin şermê ji xo bes e, bikin şermê ji xo bes e
 Nê hun zendasîn in pêk ve hemî şêrên li bîşan e
 Xebatê biken, xebatê biken, xebatê biken gelî lawan
 Xebatê biken gelî şêran ko ev ro bo me derman e

Dibêjim ez hewe ageh ji halê xo ne bûye qay
 Ji her çar qurneta ev roke xelkê li ser we ferman e
 Ewan tekbîr e ko tovê me birîn in hay hewe jê ye
 An jî bi wan bibin bende bi reşk û bendik û nan e
 Biken gel we çiya hes ken be bê tirs û be bê pirs e
 Kesek nebît bibêjîtin mixa bin ew ji çî gunhan e
 Gelî lawa dê bin razî bi vî rengî, bi vî terzî
 Û bijlî vî hewe sibhê dê hajone li kolan e
 Xebatê bikin gelî lawan, bizavê bikin gelî xortan
 Û pêk ve kar bibin rêkê bezin û biken cedîdan e
 Bi namûsî bijîn , an jî herin bimrin li dinyayê
 Çiye razî bi vî jînê li nik min ew ne insan e
 Biheştê bi te'n tîvil bît mirûvî ewne vêtin hîç

Hev dûjeh bisoje lê eger bê tîvil û te'n e
 Bi mêranî mirîn çêtir e bi sed cara ji vî jînê
 Hezar qada û tif ser vî jînê bidebixane
 Xebatê biken gelî lawan bizavê bikin gelî gencan
 Qemî hun xo bikêşin der ji bin van kulm û mistan e
 Divêtin hun bibin yek, leş bibin yek, dil bibin yek can
 Û pêk ve kar biken belkî veken tûlê ji van san e
 Bi dengê hun biken gazî, bibên dijmin here zû be
 Çerîna te xelas bûye li nav van bax û mêrgan e
 Ev e lawê çiya alaçî û peş ve hemî gavan
 Dê gûrî vî cîhî kem ez hezar laş û hezar can e

ENVER KOÇ'U ÖLÜMÜNÜN 2. YILDÖNÜMÜNDE SAYGIYLA ANIYORUZ

Enver Koç Malatya Tekel Fabrikasında çalışan devrimci bir işçiydi. Kararlılığı ve devrimci mücadelesiyle Tekel Fabrikasında çalışan işçilerin büyük bir güven duyduğu, inandığı ve peşinden yürüdüğü yiğit bir insandı. Fabrikasında ve sendika'da yaptığı, çalışmalarla kendini kabul ettirmişti.

Enver'in devrimci çalışmaları, yalnız çalıştığı fabrikayla sınırlı değildi. Sınıfının verdiği devrimci bir coşku ile doluydu. Bu nedenle her yerde mücadelenin

ön saflarındaydı. Devrimci-demokrat çevreler ve Malatya'nın ilerici halkı O'nu özellikleriyle yakından tanıyordu.

Enver yoldaş; devrimci kişiliği kararlılığı ve mücadelesiyle faşist çevrelerin çekindiği bir insandı. Bu nedenle faşist odaklar O'nu kendileri için bir boy hedefi haline getirdiler. Ve yüzlerce halk çocuğu devrimci-demokratı katleden eli kanlı faşistler O'nu da katlettiler. 18. 3. 1980, tarihinde yağmurlu bir gecede işinden dönerken evinin yakınlar-

ında pusu kurarak O'nu kallesçe öldürdüler.

Enver Koç 15.2.1952 Elazığ'ın Palu kazasının Gökdere Nahyesinde doğdu. Çocuk yaşta dinlediği Şeyh Sait hareketinin zulüm, baskı ve katliam öyküleriyle büyüdü. Çocuk yaşta dinlediği bu öyküler daha sonraki yıllarda O'nun devrimci olmasında büyük bir rol oynadı. Ayrıca ihtilalci kişiliğinin oluşmasında da bu öykülerin yeri büyüktür. Doğup büyüdüğü çevrenin mutaasıp ortamına, bağlı olduğu Palu kazasının sosyal ve siyasal yönden geriliğine, Elazığ'ın asimile edilmiş, kozmopolit yapısına rağmen, dinlediği öykülerin dürtüleriyle erken yaşlarda, Kürt ulusal bilincini ve ardından da bağlı bulunduğu sınıfının proleter düşüncelerini kazanmaya başladı. Ve O, kısa zamanda "proleter bir millitan" oldu.

Son yıllarda çalıştığı yer olan Malatya'da da aynı gerici ortam vardı. Elazığ ve Malatya bir çok yönüyle birbirine benziyordu. Her iki yerde asimilasyon ulusal inkarcılık ve Türk sömürgeci burjuvazisinin geliştirdiği çarpık bir kapitalistleşmenin beraberinde getirdiği işbirlikçi gerici ve kozmopolit bir yapı vardı. Yıllardır bu iki Kürdistan ilinde Kürt halkı alevi-suni diye bölünüyor ve birbirleriyle kırdırılıyordu. Uygulanan bu sömürgeci siyaset ile halkımızın ulusal birliği parçalanıyordu.

Devrimciliğin kolay olmadığı bir yörenin çocuğu olan Enver Koç, bu zor şartlarda kazandığı devrimci kararlılığını pratiğiyle sonuna kadar devam ettirdi. Son yıllarda artan bir hızla gelişen Kürdistan Ulusal Bağımsızlık ve Demokrasi Mücadelesi O'nu

(Dev. Say. 13'de)

Xwedî: KOÇ-KAK, KOMELA CANDA KARKERÊN KURDISTANÊ
Sahibi: KİK-DER, KURDISTAN İŞÇİ - KÜLTÜR DERNEĞİ
Utgivare: KURDISTANS ARBETAR-KULTUR FÖRENINGEN

Navnişan: Post Box 7031 BIHA: I., DM
Adress: 63 07 SPÅNGA POSTGIRO: 98 66 50-0
Adres: SWEDEN